

Mjölby kommun

Uppföljning av mål och budget 2023

Kommunstyrelsen

Beslutad av kommunstyrelsen 2024-02-14 § 23

Diarienummer: 2023:5

Dokumentansvarig nämnd: Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig tjänsteperson: (roll): Kommundirektör

Innehåll

1. Verksamhet och ansvarsområde	3
2. Redogörelse av verksamhet	3
2.1 Viktiga händelser under perioden.....	3
2.2 Kvalitetsarbete	3
2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden	4
2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål.....	5
2.5 Redovisning av särskilda satsningar.....	6
3. Ekonomi	7
3.1 Driftredovisning	7
3.1 Investeringsredovisning.....	8
4. Personal	10
5. Styrtalet.....	10
6. Intern kontroll	11

1. Verksamhet och ansvarsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för, leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter med kommunstyrelsens förvaltning som stöd.

Kommunstyrelsens ansvarsområden är kanslifunktion för fullmäktige, kommunstyrelse och valnämnd samt personal-, ekonomi-, exploateringsfrågor, IT-verksamhet, näringslivs- och hållbarhetsfrågor, utvecklingsarbete, kommunikation, marknadsföring, växel och medborgarservice. Dessutom har kommunstyrelsen ett övergripande ansvar för trygghets-, säkerhets- och dataskyddsfrågor och för kommunens markreserv samt är även beställare av nya översikts- och detaljplaner.

2. Redogörelse av verksamhet

2.1 Viktiga händelser under perioden

Förstudien kring Medborgarservice 2.0 har avslutats och ett utvecklingsarbete pågår. Bland annat sker en överföring där enklare typer av frågor och ärenden som idag handläggs vid förvaltningarna istället hanteras av Medborgarservice.

Det arbete som pågått med att utveckla en centrumutvecklingsorganisation för våra fyra tätorter har bidragit till att ytterligare fördjupa dialogerna med näringslivet. Nyrekrytering av näringslivsutvecklare har möjliggjort att fördjupade dialoger med den gröna näringen och industriföretagen har påbörjats. Arbetet kommer att intensifieras under 2024.

Flera aktiviteter pågår för att bidra till den framtida kompetensförsörjningen. Marknads- och kommunikationsavdelningen genomför dialoger med storföretagen om hur en långsiktig kompetensförsörjning kan underlättas. Region Östergötland har tagit fram en regional kompetensförsörjningsstrategi som ska ligga till grund för kommunernas lokala strategier. Internt i organisationen pågår en dialog inom det strategiska nätverket för kompetensförsörjning. En nulägesbild av behovet av kompetensförsörjning behöver tas fram för att i nästa steg arbeta fram en handlingsplan.

Kommunstyrelsen har fattat beslut om ett projekt som handlar om ungdomslotsar. Syftet är att arbeta med ungdomar som inte mår bra och som riskerar att hamna i kriminalitet.

Den 1 juli 2023 kom en ny lag där kommunen fått ansvar för att samordna det lokala brottsförebyggande arbetet. I enlighet med lagens intentioner tar Mjölby kommun regelbundet, tillsammans med externa aktörer, fram en övergripande gemensam lägesbild över brottsligheten. Det sker en bedömning av de mest prioriterade områdena i kommunen och de viktigaste insatserna.

2.2 Kvalitetsarbete

Kundundersökning för Medborgarservice har tidigare genomförts vartannat år externt och vartannat år internt. Under våren 2023 genomförde medborgarservice en kvalitativ kundundersökning med stöd av en extern leverantör som medlyssnade medarbetares kundsamtal. Medarbetare coachades individuellt i frågor kring service och bemötande.

Resultatet av medborgarundersökningen erhöles i mitten av december månad och det pågår arbete för att analysera resultatet. Resultatet utgör till delar underlag för uppföljning av övergripande mål. Förvaltningarna har fått del av resultatet och medborgare och kunder har informerats via hemsidan.

Mjölby kommun resultat i SKR:s undersökning Insikt (företagarnas helhetsbedömning av servicen i myndighetsutövningen) försämrades 2022 vilket beskrivs mer ingående i uppföljningen av kommunfullmäktiges mål.

En servicepolicy, som anger inriktningen för att skapa goda serviceupplevelser i mötet med medborgare och kunder, togs fram och beslutades av kommunfullmäktige under hösten. Kompletterande riktlinjer har tagits fram vilka kommer att implementeras i kommunens verksamheter.

Under året inkom 26 synpunkter till kommunstyrelsens förvaltning via kommunens digitala synpunktshanteringssystem. Nitton av dem har handlat om trygghets- och säkerhetsfrågor till exempel säkerheten på otrygga platser, klotter och skadegörelse. Fem synpunkter har gällt näringslivsområdet till exempel önskan om en snällväg i Skänninge. Samtliga medborgare fick svar på sina synpunkter. Exempelvis gavs information om vad som gäller för viktigt meddelande till allmänheten samt tillgången till skyddsrum och dialog om utveckling av serviceutbud i Väderstad.

Kvalitetsdeklarationerna har levt upp till de nivåer som utlovats. Inom färdtjänst har till exempel den enskilde fått beslut inom 25 arbetsdagar och ledsagare har erhållits vid behov. Östgötatrafikens mätning visar att Mjölby kommun, i jämförelse med andra kommuner, har utförare som de färdtjänstberättigade i högre grad är nöjda med.

Bedömningen är att företagslotsen har levt upp till de nivåer som utlovats till exempel att hitta information och rätt kontakter när det gäller köp av mark eller byggnad för verksamhet, brand och säkerhetsfrågor alkohol och

utskänkningstillstånd. Dock har efterfrågan på företagslotsens funktion varit begränsad vilket är en fråga att undersöka närmare.

It- och digitaliseringsavdelningen har fortsatt sitt arbete med att öka tillgängligheten och säkerheten i vår IT infrastruktur. Bland annat har skyddet för överbelastningsattacker ökat, vilket kom till nytta vid ett flertal incidenter under året.

2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden

Kommunfullmäktigemål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Mjölby ska vara en attraktiv och trygg kommun att bo, verka och leva i. Andelen medborgare som uppger att de kan rekommendera andra att bo här är högre än riksgenomsnittet	72 % i Mjölby kommun, 62 % i riket. Medborgarundersökning 2021		63	69
I kontakt med kommunen ska invånare, besökare och näringsidkare på ett enkelt sätt hitta information och få bästa möjliga bemötande och service. Mjölby kommun placerar sig bland de 20 % bästa kommunerna som deltar i SKR:s (Sveriges kommuner och regioners) mätning INSIKT Nöjd kundindex	Mjölby kommun ligger på totalindex 81 (skala 1-100) och är därmed bland de 9 % bästa kommunerna av 190 deltagande i mätningen 2021		20	93

Medborgarundersökningen, med frågor till 1 200 slumpvist utvalda invånare genomfördes hösten 2023 och visar att 69 % av kommunmedborgare i Mjölby kommun kan rekommendera andra som inte bor i Mjölby kommun att flytta till kommunen. Motsvarande siffra är 62 % i riket. Det är inga statistiska skillnader i jämförelse med år 2021.

Medborgarna i Mjölby kommun är i högre grad än riket nöjda med kommunen som en plats att bo och leva på och hur Mjölby kommun sköter sina olika verksamheter. De är även mer nöjda med möjligheten till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter, noteras bör att det såväl i Mjölby kommun som i riket dock är en hög andel låga betyg.

År 2022 har företagarnas upplevelse av kommunens service när det gäller myndighetsutövningen sjunkit. Mjölby kommun ligger nu på totalindex 68 och på plats 183 bland de 195 deltagande kommuner. Därmed ligger vi bland de 7 % sämsta kommunerna som deltagit i undersökningen. Resultatet har sjunkit mycket för myndighetsområdet bygglov. Det har också sjunkit för området miljö- och hälsoskydd, medan det ökat något för området brandskydd. Något resultat för området livsmedelstillsyn redovisas inte. År 2021 låg Mjölby kommuns totalindex på 81 och på 18:de bästa plats bland de 190 deltagande kommunerna. Därmed låg vi bland de 9 % bästa kommunerna som deltog. Resultatet för år 2023 presenteras i april 2024.

Resultatet ska analyseras och aktiviteter för att höja servicenivån ska genomföras. Under 2024 kommer en handlingsplan att tas fram som bland annat syftar till att

skapa samsyn om och lära av varandra i frågor som rör service och bemötande både allmänt och inom myndighetsutövningen.

2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål

Nämndsmål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Vi ska stödja organisationens utvecklingsförmåga och stärka kommunens ledarskap. Kommunens enhetschefer har inom tre år påbörjat ett kommgemensamt ledarskapsprogram	I slutet av 2021 hade 32 av 108 enhetschefer (30 %) genomgått ledarskapsprogrammet		100	30
Mjölby kommun ska arbeta aktivt med att stärka näringslivets förutsättningar. Kommunen placerar sig bland de 25 % bästa kommunerna i Svenskt näringslivs ranking	Mjölby kommuns ranking är plats 28 = bland de 10 % bästa i rankingen 2021		25	19
Kommunstyrelsen ska stärka organisationens långsiktiga hållbarhetsarbete. Kommunens hållbarhetsarbete rankas bland de 25 % bästa i landet enligt Aktuell Hållbarhets ranking	Mjölby kommuns ranking är plats 74 = bland de 26 % bästa i rankingen 2022		25	35
Kommunstyrelsen ska bidra till att barn och unga i kommunen erbjuds en trygg, säker och drogfri miljö. Samtliga av kommunstyrelsens planerade insatser i Mjölby kommuns handlingsplan för ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak, Spel) 2023 – 2026 ska vara genomförda senast 2026	I slutet på 2021 var 82 % av kommunstyrelsens planerade aktiviteter i handlingsplanen för åren 2019 – 2022 genomförda. En ny handlingsplan är under utarbetande för åren 2023 – 2026		100	i.u.

Styrdokument Chefsuppdraget är under revidering utifrån ny vision och en förankring pågår i kommunledningsgruppen. Styrdokumentet ligger till grund för framtagande av och upphandling av nytt ledarskapsprogram vilket inte har påbörjats ännu. Det senaste ledarskapsprogrammet genomfördes hösten 2022.

I slutet av 2021 hade 30% av 108 enhetschefer genomgått ledarskapsprogrammet. Sedan dess har ingen uppföljning gjorts. I mål- och budget 2024 – 2026 kommer målet att omfatta alla kommunens chefer. Vid tertialuppföljning per augusti 2023 hade 30 av de vid uppföljningstillfället 110 cheferna, vilket är lika med 27 %, genomgått ledarskapsprogrammet.

I svenskt näringslivs mätning av företagsklimatet får Mjölby ett gott betyg, och ligger på andra plats bland kommunerna i länet, även om det sjunkit de två senaste åren. 2023 års resultat visar en marginell försämring i rankingen då vi fallit 9 placeringar sedan 2022 till plats 54, vilket är lika med bland de 19 % bästa kommunerna. Orsaken till fallet i placeringen är främst en försämring i kommunens service och bemötande vid handläggning av företagsärenden. Företagens mest prioriterade fråga är dock minskad brottslighet och ökad trygghet.

Slutrapport om Attraktivare orter lämnades till kommunstyrelsen i april. Projektets slutsats är att de olika tätorternas identiteter ska betonas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

I resultatet från Aktuell hållbarhetsranking hamnar Mjölby kommun på plats 97, vilket är bland de 35 % bästa år 2023. Kommunens resultat har sjunkit under året, även om de samlade resultaten de senaste fem åren är en positiv trend.

Ämnesområdena i rankingen varierar något från år till år vilket gör att kommunens placering kan variera något. Nya områden som våtmarker, arbetet med illegalt avfall samt områdena hållbara transporter för det geografiska området och avfall sänker resultatet och kommunens placering år 2023.

Områden som hållbara transporter i kommunkoncernen, hållbar mat och energibesparingar samt solceller i egna fastigheter har haft en positiv utveckling de senaste åren. Ett målinriktat, kommunövergripande arbete och kraftsamling i flera steg samt en stark och fungerande regional samverkan med länsstyrelse, region och närliggande kommuner har bidragit till utvecklingen.

Den tidigare handlingsplanen för ANDTS (Alkohol, Narkotika, Doping, Tobak, Spel) med åtgärder har följts upp och en nulägesanalys tagits fram. Den nya handlingsplanen för åren 2023 – 2026 beslutades av kommunstyrelsen i november 2023, vilket innebär att det ännu inte gjorts någon uppföljning för år 2023. Arbetet med den nya planen tog längre tid än förväntat och ambitionsnivån höjdes, men resulterade samtidigt i en mer förankrad plan och träffsäkra åtgärder.

2.5 Redovisning av särskilda satsningar

Utvecklingen av medborgarservice 2.0 med en kontaktcenterfunktion innebär att specialistkompetens avlastas samtidigt som kommunen kan ge fler svar till medborgarna direkt vid första kontakt. Förvaltningarna har ställt sig bakom en vidareutveckling. Ett nytt system för att lättare hantera inkommande kontakter och ärenden har införts.

En förstudie har genomförts avseende ett eventuellt införande av ett digitalt kommungemensamt slutarkiv. Förstudien inrymde även frågan om digital signering. Projektgruppen har definierat vad som är att betrakta som ett e-arkiv då det finns olika sätt att se på de olika funktioner som ett e-arkiv kan innehålla. Olika val av lösningar kartlades och nyttan med de olika förslagen analyserades. Underlaget har sammanfattats i en slutrapport som har behandlats i organisationen. Nästa steg är att göra en omvärldsbevakning på de två slutalternativ som valdes ut. Vägval kring frågan om digital signering presenterades i förstudierapporten. Det har startats upp en separat projekt för att genomföra uppdraget om digital signering.

Marknad och kommunikation har genomfört dialog med storföretagen om hur den långsiktiga kompetensförsörjningen till företagen kan underlättas. Träffar för en fortsatt dialog och för planering av aktiviteter 2024-2029 är inbokade

under första kvartalet 2024. Region Östergötland har tagit fram en regional kompetensförsörjningsstrategi som ska ligga till grund för kommunernas lokala strategier. Internt i organisationen pågår en dialog inom det strategiska nätverket för kompetensförsörjning. En nulägesbild av behovet av kompetensförsörjning behöver tas fram för att i nästa steg arbeta fram en handlingsplan.

Mjölby kommun har etablerat sig som en stark samverkanspart för kringliggande kommuner. Inom kommunstyrelsens ansvarsområde finns en utvecklad samverkan idag inom; löneområde, kommunens växelfunktion, IT-verksamhet, trygghet- och säkerhetsfrågor, budget- och skuldrådgivning, konsumentvägledning och energirådgivning. Kommunerna Åtvidaberg, Mjölby, Motala, Kinda och Linköping har sedan 2016 ett formaliserat samarbete med syftet att förbättra förutsättningarna för ökad funktionalitet i den gemensamma geografien (LA Linköping). Inom kvalitetsområdet finns en samverkan med länets kommuner som Mjölby kommun leder (Q Öst). Genom samarbetet i Östgötasamverkan har under året en regional grupp för it-incidenter etablerats. Tillsammans med västra länsdelens kommuner pågår en dialog om fördjupad samverkan inom olika områden. Det förs för närvarande en dialog med ytterligare en kommun om samverkan inom budget och skuldrådgivning. Under året sade Boxholms kommun upp samverkansavtalet inom trygghets- och säkerhetsområdet.

Upplevelsecenter för mat har följt planen för 2023. För att skapa intresse för framtida finansiärer har en presentationsfilm kring upplevelsecenter för mat gjorts och finns både på svenska och engelska. Dessutom har en Power Point presentation tagits fram som säljmaterial. Marknads- och kommunikationsavdelningen har tillsammans med regionen och länsstyrelsen löpande scannat marknaden på offentliga utlysningar för att delfinansiera organisationen och aktiviteter. En ansökan till ERUF (Europeiska Regionala Utvecklingsfonden) har lämnats in för åren 2024-2026. Beslut kommer att fattas under mars 2024. Ett fund-racingföretag har intervjuat potentiella intressenter för upplevelsecenter för mat. Den beräknade byggstarten 2026 har på grund av konjunkturen flyttas framåt i tiden.

3. Ekonomi

3.1 Driftredovisning

Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudg 2023	Driftbudg 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Nämnd och styrelseverksamhet	4 726	4 726	4 747	-20
Gemensam förvaltning	140 944	93 589	97 183	-3 594
Näringslivsfrämjande åtgärder	7 165	6 915	5 574	1 340
Miljö, hälsa och hållbar utv	3 292	2 798	2 276	522
Totalförsvaret och samhällsskydd	10 317	7 147	4 450	2 696
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	13 060	12 277	12 643	-366
Summa	179 504	127 452	126 873	579

Slagsummering (tkr)	Driftbudg 2023	Driftbudg 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Intäkter	0	-52 052	-58 414	6 362
Personalkostnader	79 779	79 779	73 907	5 871
Lokalkostnader	3 780	3 780	3 977	-197
Övriga kostnader	79 360	79 360	91 324	-11 964
Kapitalkostnader	16 586	16 586	16 079	507
Summa	179 504	127 452	126 873	579

Kommunstyrelsen redovisar en avvikelse mot årets budget på +579 tkr. Utöver årets budget finns även en sen tidigare beslutad tilläggsbudget om 2 715 tkr avseende rivning av silo i Väderstad samt utredningsmedel avseende marken till upplevelsecentrum för mat. Tas tilläggsbudgeten i beaktande redovisar kommunstyrelsen en större avvikelse mot budget på +3 294 tkr.

Budgetverksamheten **Nämnd och styrelseverksamhet** redovisar ett underskott på -20 tkr och beror främst på extrainsatta styrelsemöten och utbildningar kopplat till ny mandatperiod.

Budgetverksamheten **Gemensam förvaltning** redovisar ett underskott på -3 594 tkr och består främst av nedan avvikelser.

Förvaltningsgemensam avdelning (nu även inklusive exploatering) redovisar ett underskott på cirka -3 000 tkr och beror främst på att rivning av silon i Väderstad och markutredningen kopplat till upplevelsecentrum för mat hanteras inom denna avdelning. Dessa projekt har sen tidigare en beslutad tilläggsbudget på 2 715 tkr men denna räknas inte in i årets budget.

Ekonomiavdelningen, HR- och löneavdelningen, Marknad och kommunikation, Medborgarservice och Kommunledningskontoret redovisar tillsammans ett överskott på 1 490 tkr som beror på ej ersatta personalavvikelser. Avvikelseerna beror främst på tillfällig nedgång till deltid, föräldraledigheter, vakanser och sjukfrånvaro.

IT och digitaliseringsavdelningen redovisar ett budgetunderskott på cirka -2 000 tkr främst orsakat av ökade behov av IT från förvaltningarna, prisökningar och konsulttid då viss specialistkompetens är svår att rekrytera. En del incidenter under våren har även medfört ökade kostnader i form av övertid då systemkritisk personal har behövts i verksamheten. Bedömningen är att kommande års kostnader kommer kunna dämpas på grund av nya upphandlade avtal men effekt kommer först 2024-2025.

Näringslivsfrämjande åtgärder redovisar ett budgetöverskott på +1 340 tkr och beror dels på vakant näringslivschef samt ej förbrukade medel inom projektorganisationen till upplevelsecentrum för mat.

Miljö, hälsa och hållbar utveckling redovisar ett budgetöverskott på +522 tkr som beror främst på sjukfrånvaro samt erhållna statsbidrag som inte medfört extra kostnader.

Totalförsvaret och samhällsskydd redovisar ett budgetöverskott på +2 696 tkr och beror främst på att den planerade lotsverksamheten som ska finansieras av de centralt avsatta trygghetsmedlen startas först 2024.

Färdtjänst/riksfärdtjänst redovisar ett mindre underskott på -366 tkr. Ingen större förklaring mer än att resandet har sakta återgått till en mer normal nivå efter pandemin. Verksamheten får i mål och budget 2024 budgetförstärkning med 1 500 tkr + prisindex för att täcka upp för ett ökat resande.

3.1 Investeringsredovisning

Projektområde	Ack utfall	Budget	Avvikelse
	2023	2023	2023
Ram för mindre investeringar	565	2 000	1 435
Trygghetsskapande åtgärder	0	1 000	1 000
IT-investeringar	15 909	16 850	941
Exploatering Mjölby	9 702	60 615	50 913
Exploatering Mantorp	6 971	26 113	19 143
Exploatering Skänninge	0	5 500	5 500
Exploatering Väderstad	788	10 700	9 912
Exploatering Markköp mm	5 388	6 200	812
Summa	39 323	128 979	89 656

De planerade investeringarna inom trygghetsskapande åtgärder är något försenade med pågående utredning och projektering avseende kamerabevakning. Inom ramen för mindre investeringar ingår diverse utvecklingsprojekt och mindre inventarieanskaffning. Nedan följer specifikation och vissa kommentarer avseende exploateringsprojekten.

Specifikation av fleråriga projekt

Projektgrupp	Ack utfall	Budget	Avvikelse	Utfall totalt	Total budget	Total prognos
	2023	2023	2023			
Carlslund etapp 2	4 230	8 341	4 111	4 289	8 900	8 500
Svartå strand etapp 1	1 708	3 139	1 431	2 768	4 200	4 200
Södra Björkudden	130	7 617	7 487	163	8 300	5 400
Eldslösa etapp 1	1 612	7 762	6 150	4 934	20 000	20 000
Eldslösa etapp 2	288	19 676	19 388	956	40 000	40 000
Hulje västra	32	4 500	4 468	855	48 800	48 800
Utökning Viringe	0	1 380	1 380	120	18 000	18 000
Lastbilsparkering	1 702	8 200	6 498	1 702	22 200	20 700
Summa Mjölby	9 702	60 615	50 913	15 789	170 400	165 600
Södra Fall etapp 1	5 764	27 183	21 419	6 081	29 500	29 500
Öster om travet	837	-1 070	-1 907	16 987	16 500	17 500
Summa Mantorp	6 601	26 113	19 512	23 068	46 000	47 000
Omlastningsterminal	0	5 500	5 500	168	20 500	20 500
Summa Skänninge	0	5 500	5 500	168	20 500	20 500
Storgårdsvägen etapp 1	788	5 500	4 712	2 338	5 500	5 500
Stationsvägen	0	1 200	1 200	0	1 200	1 200
Upplivsecentrum för mat	0	4 000	4 000	0	17 000	17 000
Summa Väderstad	788	10 700	9 912	2 338	23 700	23 700
Kompl och slutåtgärder	202	1 200	998	2 180	0	0
Mindre markköp	1 185	1 000	-185	1 543	0	0
Väderstad 6:1	3 000	3 000	0	3 000	3 000	3 000
41:24 Kvarnparken	1 000	1 000	0	1 000	1 000	1 000
Summa Markköp mm	5 388	6 200	812	7 723	4 000	4 000
Summa	22 479	109 129	86 650	49 086	264 600	260 800

Kommunstyrelsens budget för exploatering redovisar för årets verksamhet ett budgetöverskott på 86 650 tkr. Att budgeten inte upparbetas enligt den planering som sattes inför året beror på många olika faktorer, främst på grund av att de större projekten är försenade i och med överklagade detaljplaner.

De största avvikelserna uppstår i projekten Svartå strand etapp 2, Eldslösa etapp 1 och 2, samt Södra fall etapp 1. Dessa projekt har komplicerade och tidskrävande detaljplaner och prognosen är att kunna starta produktion 2024-2025. Investeringsbudgeten för dessa projekt har fortsatt varit ambitiöst konstruerade med hänsyn till de faktiska tidsförskjutningarna som uppstått.

Omlastningsterminalen i Skänninge, Upplivsecentrum för mat samt utökningen av Viringe har inte startats under året och kommer behöva senareläggas på grund av förskjutningar i utredningsfasen.

Under året har utbyggnaden av Öster om travet och samtliga budgeterade markköp blivit färdigställda.

4. Personal

Förvaltning	Sjukfrånvaro i procent			Övertidskostnad i tkr		
	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack
	2021-12	2022-12	2023-12	2021-12	2022-12	2023-12
Kommunstyrelsen	4,0%	4,9%	3,6%	165	370	287
Totalt						

Sjukfrånvaron på kommunstyrelsens förvaltning förhöjdes något i och med pandemin 2020 och har därefter fortsatt att ligga på en högre nivå jämfört med tidigare. Nivåerna är inte på en alarmerande nivå och bedöms ligga inom vad som kan anses vara normalt för perioden. Inom förvaltningen är spridningen stor mellan avdelningar vilket beror på att kommunstyrelsen har förhållandevis små personalgrupper där tillfällig sjukdom märkbart påverkar den totala sjukfrånvaron i %. Generellt kan sägas att merparten avdelningar har minskat sin sjukfrånvaro till 2023-12 jämfört med föregående period.

Övertidskostnaderna har de senaste två åren legat på en högre nivå och det beror främst på att sjukdom har drabbat den typ av kompetens som är svår att ersättningsrekrytera på kort varsel och där arbetsuppgifterna är tidskritiska. Denna typ av övertidskostnad ska fortsättningsvis minimeras genom samordning och vikariat tillsättning inom berörd avdelning. Samtidigt har övertid på grund av hög arbetsbelastning inom vissa specifika kompetensområden inom IT förekommit på grund av systemkritiska incidenter på våren som är svåra att förutse och planera för.

5. Styrtalet

Styrtalet	Planerat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Markreserv - Planlagd, men ej såld mark för bostäder, antal bostäder	320	334	i.u.	i.u.
Sålda villatomter, antal	15	4	25	24
Markreserv - Planlagd verksamhetsmark, hektar	20	28	32	33
Såld verksamhetsmark, hektar	4,8	1,0	2,0	1,0
Genomförda insatser energi- och klimatstrategi, %	100	86	65	34
Kontakter för budget och skuldrådgivning, antal	130	147	122	113
Nystartade företag, antal	130	i.u.	137	150
Färdtjänstberättigade personer, antal	1 132	1 188	1 154	1 133
Färdtjänstberättigade personer/invånare, %	3,9	4,2	4,1	4,0
Nettokostnad färdtjänst/riksfärdtjänst, kr /inv	463	442	443	388
Totalt kartlagda processer i syfte att förbättra verksamheten, antal	210	196	190	194
E-tjänster, antal	64	59	54	42
IT användare inom Mjölby kommuns organisation, antal	3 650	3 950	3 650	3 564
IT kostnad/medarbetare, kr	11 673	11 183	11 725	10 826
Andel genomförda lektioner i informationssäkerhet, alla medarbetare, %	50	42	46	30
Chefer med fler än 30 medarbetare, antal	10	18	25	22
Nämnder med en avvikelse mot budget på mer än 1 %, antal	0	5/7	5/8	7/8

Endast fyra villatomter har sålts sedan början av året. Likaså har endast en hektar verksamhetsmark sålts. Det beror främst på att efterfrågan minskat till följd av det ekonomiska läget.

86 % av åtgärderna i energiplanen är genomförda. De åtgärder som inte har genomförts beror på gemensamma omprioriteringar. Till exempel har sopsaltning av cykelvägar krävt mer resurser och prioriterades inte i budgeten. En strategi för laddinfrastruktur saknas men arbetet för att bygga infrastrukturen har pågått. I arbetet med energibesparingar och solceller gav förstudier och nulägesanalyser information som gjorde att åtgärder prioriterades i en annan ordning än vad som stod i strategin.

Antalet färdtjänstberättigade personer ökar i takt med demografin men antalet resor har ännu inte ökat i omfattning. Antalet resor har återhämtat sig något efter pandemin men har ännu inte kommit upp i samma nivå som 2019.

Antalet kontakter för budget – och skuldsanering har ökat i år. Merparten är hjälp med skuldsanering, men det är även en ökning av enbart budgetrådgivning det vill säga hjälp med att göra budget.

Antalet nystartade företag minskade i Sverige under 2023, de större städerna tappade generellt mer än de mindre städerna. Procentuellt till och med november har antalet nystartade företag i hela Sverige minskat med cirka 15%. Den offentliga statistiken för kommunerna publiceras först vecka 24 2024 men trenden över antal nystartade företag i Mjölby kommun ser ut att följa trenden för hela Sverige. Företag och hushåll påverkas av den höga inflationen och det allt högre ränteläget, vilket drar ner efterfrågan och i sin tur konsumtionen. Dock ser organisationen Nyföretagarcentrum en ökad tillströmning och ett större intresse för att starta eget företag, vilket förhoppningsvis leder till fler nystartade företag under 2024.

Den totala kostnaden för IT- och digitaliseringsavdelningen har ökat och beror i första hand på ökade kapitalkostnader. Även programlicenser kring nya säkerhetsfunktioner samt oförutsedda kostnader för skrivare och skrivarhantering bidrar till de ökade kostnaderna. Antalet IT-användare har ökat kraftigt och beror sannolikt dels på ett ökat antal anställningar men också i en förskjutning mellan att en anställning upphör och när denne upphör som IT-användare i kommunens system.

Andelen genomförda lektioner i informationssäkerhet uppnåddes inte under året. Det kan till en mindre del förklaras med att utskicken också går till funktionsbrevlådor och kan ha sänts till medarbetare som är tjänstlediga. Den huvudsakliga orsaken bedöms dock vara att inte tillräckligt många genomför lektionerna. Trenden är även nedåtgående. Detta kommer undersökas närmare i samband med utvärderingen efter kursomgångens slut i maj 2024.

Det totala antalet kartlagda processer, i syfte att förbättra verksamheten, ökade under året men inte i den takt som förväntades. Det beror bland annat

på att det inte funnits tillräckligt med resurser på förvaltningarna. Under året har det även pågått arbete med att förbättra redan befintliga processer.

Antalet e-tjänster ökade under året till 59 st. Dock uppnåddes inte det planerade utfallet. Det beror bland annat på vakant e-tjänstutvecklingstjänst.

Antal medarbetare per chef kan påverkas av vakanser och att en del chefer tillfälligt vikarierar för andra under en period av rekrytering. Det medför en viss osäkerhet i utfallet. Förvaltningarna har kommit olika långt med planeringen av att komma ner i antal chefer med max 30 medarbetare. Att anställa fler chefer har också en ekonomisk aspekt.

6. Intern kontroll

Kontrollmoment	Status
Kontroll av återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.	Genomförd
Att kommunens rutiner gällande bisysslor följs.	Genomförd
Kontroll av vilka statsbidrag som nämnden ansökt om och valt att inte ansöka om.	Genomförd
Kontroll av IT och digitaliseringsavdelningens rutiner att informera samhällsviktiga verksamheter när IT-nätverket inte fungerar	Genomförd
Kontroll av att medarbetarna har kunskap om att e-post inte får användas för att skicka sekretessbelagd information	Genomförd
Kontroll av att medarbetarna har kunskap om kommunens nyinrättade visselblåsarfunktion	Genomförd

Resultatet av de tre kommungemensamma internkontrollmomenten visar att rutinerna fungerar tillfredsställande. Inga avvikelser eller brister har framkommit avseende anmälan om delegationsbeslut till kommunstyrelsen, frågan om medarbetares bisyssla i samband med medarbetarsamtal eller förvaltningens hantering av statsbidrag.

Resultatet från granskningen av kommunstyrelsens tre interna kontrollmoment är tillfredsställande. Förvaltningen är nöjd med resultaten från de genomförda övningarna av IT-driften avseende IT- och digitaliseringsavdelningens incidenthantering samt kontinuitetsplanering vid kris. Det bedöms även att medarbetare vid kommunstyrelsens förvaltning har kunskap om att e-post inte får användas för att skicka sekretessbelagd information. Medarbetarna har kännedom om att det finns en visselblåsarfunktion i kommunen.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens Förvaltning
Telefon: 0142-850 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Mjölby kommun

Nämndens uppföljning av mål och budget 2023

Utbildningsnämnden

Beslutad av Utbildningsnämnd. 2024-02-26 § 28

Diarienummer: UTB/2023:15

Dokumentansvarig nämnd: Utbildningsnämnden

Dokumentansvarig tjänsteperson: Förvaltningsekonom

Innehåll

1. Verksamhet och ansvarsområde	3
2. Redogörelse av verksamhet	3
2.1 Viktiga händelser under perioden.....	3
2.2 Kvalitetsarbete	4
2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden	6
2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål.....	8
2.5 Redovisning av särskilda satsningar.....	8
3. Ekonomi	10
3.1 Driftredovisning	10
3.2 Investeringsredovisning.....	11
4. Personal	12
5. Styrtal.....	13
6. Intern kontroll	14

1. Verksamhet och ansvarsområde

Utbildningsnämnden ansvarar för skolformerna förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola, vuxenutbildning (grundläggande och gymnasial nivå samt svenska för invandrare) samt särskild utbildning för vuxna. Nämnden ansvarar också för fritidshem, annan pedagogisk verksamhet enligt skollagen, yrkeshögskoleutbildningar samt uppdragsutbildningar. I uppdraget ingår att företräda kommunen i förhållande till annan huvudman för de verksamheter som regleras i skollagen samt att utföra kommunens aktivitetsansvar.

Utbildningsnämnden är vårdgivare enligt hälso- och sjukvårdslagen inom de delar som avser den medicinska och psykologiska delen av elevhälsan.

2. Redogörelse av verksamhet

2.1 Viktiga händelser under perioden

Ändringar i skollagen från 1 juli 2023 innebär att huvudmän ska väga in arbetsmarknadens behov och elevers efterfrågan när de planerar och erbjuder utbildning i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning (Komvux). Kommuner ska samverka när utbildningar inom gymnasieskolan och Komvux planeras, dimensioneras och erbjuds. Kopplat till detta förs samtal mellan Mjölby kommun och övriga kommuner i regionen.

Den anpassade grundskolan (tidigare grundsärskolan) i Mjölby kommun har bildat en egen skolenhet och har sedan början av 2023 en egen rektor. Tidigare har verksamheten tillhört Egeby- respektive Lagmanskolans rektorsområden.

Skollagens krav på extra studietid, två timmar per vecka för elever i årskurs 4-9, har påverkat skolornas schemaläggning och organisation av skolskjuts. Vid höstterminens start framfördes många klagomål till rektorer kopplat till långa väntetider på skolskjuts.

Utbildningsnämnden beslutade vid sammanträdet i juni att ge förvaltningen i uppdrag att redovisa en tidsplan för kunskapshöjande åtgärder på kort och på lång sikt. Tidsplanen återrapporterades vid nämndens sammanträde i september. De kortsiktiga åtgärderna innebär månadsvisa uppföljningar av

kunskapsresultat för elever som inte uppnår målen. De långsiktiga åtgärderna ingår i förvaltningens verksamhetsplan för de kommande åren. Insamling av uppgifter om skolornas resultat har pågått under höstterminen och kompletterats med dialog i rektorsgruppen. Återkoppling till nämnd sker två gånger per termin. Även omvärldsfaktorer, som resultaten i PISA 2022, utgör underlag för förvaltningsledningens arbete med kunskapsresultat.

Sedan oktober 2023 har utbildningsförvaltningen en tillfällig organisation på verksamhetschefs nivå. Verksamhetschef för gymnasiet och vuxenutbildningen ansvarar även för grundskola årskurs 7-9, och administrativ chef ansvarar för grundskola årskurs F-6. Utbildningsförvaltningens chefsorganisation är under utredning. Utredningen syftar till att ta reda på hur organisationen kan formas för att möta kommunens riktlinje för chefsorganisation. Förslag till organisation kommer att förhandlas under första kvartalet av 2024.

Elevhälsan har under 2023 implementerat ett nytt kvalitetssäkrat arbetssätt för mottagande av elever i anpassad skola. Ursprunget är den händelse som uppdagades 2022, då elever varit felaktigt inskrivna i anpassad grundskola i Mjölby kommun.

Från den 1 juli 2023 gäller nya bestämmelser i skollagen som innebär att alla kommuner ska arbeta aktivt uppsökande och ta kontakt med vårdnadshavare till barn som inte har en plats i förskolan. Kommunen ska informera om förskolan och barns rätt till förskola. För Mjölby kommuns del har detta inte inneburit några nya inskrivningar i förskolan. Inskrivningsgraden i Mjölby kommuns förskolor är sedan tidigare hög.

2.2 Kvalitetsarbete

Under 2023 har följande utredningar genomförts:

- Utredning av elevers behov av särskilt stöd och åtgärdsprogram bakåt i tiden för elever som börjar på gymnasieskolans introduktionsprogram.
- Uppföljning av resultat för elever som genomfört Mjölby gymnasiums introduktionsprogram.
- Utredning av Mjölby kommuns grundskolor med fokus på nyanlända och flerspråkiga elevers förutsättningar för lärande.

I april fick grundskolans rektorer muntlig återkoppling av den utredning som sammanställts för elever vid introduktionsprogrammet. Rapport delgavs nämnden i november. Slutsatserna från rapporten är att det behöver säkerställas att alla elever får de stödinsatser de har rätt till. Enligt planen för kortsiktiga åtgärder för förbättrade kunskapsresultat har månadsvisa uppföljningar genomförts. Arbete med att säkerställa att elever får de stödinsatser de har rätt till är en del av de månadsvisa uppföljningar.

Det har även genomförts en uppföljning av de elever som började på gymnasiets introduktionsprogram 2021 och i vilken grad eleverna blivit nationellt behöriga. Resultat och slutsatser redovisas i rapporten *Mjölby gymnasium elevuppföljning*

introduktionsprogram. Rapporten visar att det finns ett fortsatt behov av att utveckla de olika introduktionsprogrammen i samverkan med de nationella programmen och vuxenutbildningen så att eleverna når målet om en gymnasieexamen.

I mars fick grundskolans rektorer muntlig återkoppling gällande nyanlända och flerspråkiga elevers lärande. Flera utvecklingsområden har identifierats gällande nyanlända och flerspråkiga elevers förutsättningar och lärande. Arbetet med att åtgärda de brister som identifierats i rapporten påbörjades under 2023.

Mjölby vuxenutbildning har arbetat för att åtgärda de brister eller oklarheter som konstaterades i *Kvalitetsrapport för vuxenutbildningens verksamhetsområde 2021/2022*. Åtgärderna har följts upp i en utvärdering som redovisades för nämnden i oktober.

Som en del av förvaltningens årsplanering för kvalitetsarbete har kvalitetsrapporter för läsåret 2022/2023 sammanställts inom alla skolformer. Kvalitetsrapporterna samlar prioriterade områden att arbeta vidare med inom och mellan skolformerna. För läsåret 2023/2024 prioriteras insatser för höjda kunskapsresultat. Grundskolans och gymnasieskolans arbete fokuserar, utifrån rapporterna, till stor del på åtgärder för förbättrade kunskapsresultat. Förskolans strategi för att stödja barns och elevers lärande är en gemensam satsning på språkutvecklande förhållningssätt. Vid det årliga mötet mellan utbildningsnämnd och samtliga chefer inom utbildningsförvaltningen, redovisades rapporterna samt hölls en diskussion om prioriterade insatser.

Förskolan har under flera år arbetat med förutsägbarhet som ett fokusområde under ledning av elevhälsans skolpsykolog. Satsningen har visat på goda effekter för både barnens och personalens arbetsmiljö och förutsättningar för lärande. Arbetet med förutsägbarhet har därför tagits vidare till rektorsgruppen, där målet är att utbildning och övningar kopplat till förutsägbarhet och minskad stress ska ha en positiv effekt på ledarskap och arbetsmiljö.

Under året har skollagens krav på elevhälsans del i skolornas systematiska kvalitetsarbete skärpts. I Mjölby kommuns skolor innebär detta att elevhälsan på ett tydligare sätt kommer arbeta integrerat med skolorna för att höja elevernas resultat. Till exempel att elevhälsoteamet (EHT) känner till och är delaktiga i skolornas lokala arbete och rutiner för att främja elevernas förutsättningar för lärande.

Utbildningsförvaltningen har under 2023 utvecklat möjligheten till att bearbeta och visualisera resultat från betyg, bedömningsstöd och andra uppföljningar. Det har gjort att det nu finns nya underlag för att analysera barns och elevers kunskaper. Det pågår även ett kommungemensamt arbete med att samla och visualisera data på ett sätt som kräver mindre manuell bearbetning. Detta leds av kommunstyrelsens förvaltning och beräknas vara klart under 2024.

2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden

Kommunfullmäktigemål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Gymnasieelever boende i Mjölby kommun med examen inom 3 år ska öka	70,3 % av elever som börjar gymnasiet tar examen inom 3 år		70,4	72,3
Elever i Mjölby kommuns skolors upplevda trygghet ska öka i årskurs 2, 5, 8 och gymnasieår 2 enligt skolenkäten	84,2 % positiva svar i årskurs 2, 5, 8 och gymnasieår 2 på frågor avseende om elever känner sig trygga i skolan och ifall de trivs bra i skolan		84,3	84,0
Den fysiska och psykiska hälsan för barn och ungdomar boende i Mjölby kommun ska förbättras utifrån självskattning i om-mig enkäten	70,6 % (59,2 % tjejer, 82,0 % killar) välmående hos elever utifrån frågor om fysisk och psykisk hälsa i enkäten, enligt sammanfattningen "Ungdomar med bra hälsa" i den regionala ungdomsenkäten om-mig enkäten		70,7	71,8

Resultatmålet: Examensgraden för elever som är bosatta i Mjölby kommun har ökat på yrkesprogrammen med 4,2 procentenheter samtidigt som examensgraden för de högskoleförberedande programmen har sjunkit med 16,2 procentenheter. Totalt sett har antalet gymnasieelever bosatta i Mjölby kommun (hemkommun) som tog gymnasieexamen har ökat med 0,6 procentenheter under 2023.

Det glidande medelvärdet andelen som tog examen för de senaste tre åren har ökat, i jämförelse med det glidande medelvärdet för 2022. Det innebär att utbildningsnämndens mål är uppnått.

För grundskolan visar det officiella resultatet för läsåret 2022/2023 att meritvärdet i årskurs 9 har ökat vårterminen 2023 jämfört med vårterminen 2022¹. I årskurs 6 är det officiella resultatet oförändrat gällande betygspoängen. *Se Styrtalet i avsnitt 5.*

Elevers kunskapsresultat har varit ett prioriterat område för utbildningsförvaltningen under 2023, med särskilt fokus under höstterminen. Några av de aktiviteter som ska leda till förbättrade resultat:

- Årsplaneringen och arbetet med det systematiska kvalitetsarbetet har fördjupats.
- Samarbetet mellan de olika verksamhetsområdena har förstärkts.
- Kortsiktiga åtgärder i form av månadsvisa uppföljningar av kunskapsresultat genomförs.
- Gemensamma former för kvalitetsrapporter och verksamhetsplaner på enhetsnivå har tagit fram.
- Kompetensutveckling i lärgrupper på chefsnivå och lärarnivå.
- Utveckling av rutiner för dokumentation och kvalitet gällande stödinsatser.

¹ Meritvärdet i årskurs 9 vårterminen 2022 är det lägsta värdet mellan åren 2015-2023. Källa: Kolada

Se även avsnitt 2.2 Kvalitetsarbete.

Trygghetsmålet: Skolinspektionens skolenkät, som görs vartannat år, har genomförts i årskurserna 5, 8 och gymnasiet årskurs 2 under 2023. Den upplevda tryggheten har sjunkit i alla uppföljda årskurser. Mjölby kommun ligger i nivå med de 25 procent av deltagande kommuner som har lägst resultat i riket.

Kommunen genomför varje år motsvarigheten till Skolinspektionens enkät i alla grundskolans årskurser som inte har gjort Skolinspektionens enkät. I grundskolans årskurs 2 är resultatet positivt, de allra flesta elever (95 procent av flickor, 92 procent av pojkar) känner sig alltid eller ofta trygga i skolan.

I det sammantagna resultatet av mätningarna är resultatet marginellt sämre år 2023 jämfört med 2022. Det innebär att nämndens mål inte uppfylls.

Arbetet med trygghet i våra förskolor och skolor pågår på samtliga enheter. Arbetet planeras i enheternas verksamhetsplaner, och följs upp i kvalitetsrapporter. Elevhälsan är på många enheter en viktig stödfunktion för trygghet och förutsättningar för lärande. *Mer om samarbetet mellan elevhälsa, förskola och skola finns beskrivet i avsnitt 2.1 och 2.2.*

Hälsomålet: Närvaro är i styrtalen kopplat till nämndens mål om hälsa. Närvaron i grundskolan har ökat på de flesta skolor under vårterminen 2023 jämfört med vårterminen 2022. Totalt sett har närvaron i grundskola och gymnasiet förbättrats under 2023 jämfört med föregående år. Både gällande närvaro och andra frågor i skolenkäten kopplat till trivsel och trygghet finns en skillnad mellan yngre elever och äldre elever. Generellt sett är närvaro, trygghet och trivsel bättre i lägre åldrar än bland äldre elever.

Enligt skolenkäten som genomfördes 2023 förbättrades resultatet avseende frågan och styrtalet *Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?* för grundskolan.

Den sammantagna bilden av ungdomars självskattning av fysisk och psykisk hälsa enligt ungdomsenkäten Om mig har förbättrats något sedan föregående år. Det gör att nämndens mål för kalenderåret 2023 är uppnått.

Förskolor och skolor har satt upp egna mål i enheternas verksamhetsplaner kopplat till hälsomålet. Många enheter jobbar med att främja rörelse, ibland enligt färdiga koncept från exempelvis idrottsrörelsens studieförbund (SISU) eller inom ramen för skolans fritidsverksamhet. Inom förskolan finns många naturliga inslag av rörelse, där kan aktiviteter istället handla om att hitta bra balans mellan rörelse, stimulans och vila under dagen. Även här har elevhälsan en viktig roll i att främja elevers kunskaper och förmåga till hälsa för att ge en god grund till lärande.

I Skänningeområdet har Idrott utan gränser startat upp verksamhet under hösten, se mer i stycke 2.5.

Elevhälsans skolsköterskor genomför hälsosamtal i årskurserna 1, 4, 7 och 1 på gymnasiet. Svarsunderlaget har nu digitaliserats vilket gör att det går att hämta statistik från samtalen.

2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål

Utbildningsnämnden har inte några nämndspecifika mål för året 2023, istället används styrtalen för att indikera positiva eller negativa förändringar.

2.5 Redovisning av särskilda satsningar

Öppen förskola

Kommunfullmäktige har genom särskild satsning tilldelat Utbildningsnämnden 3 miljoner kronor för att bedriva Öppen förskola. Öppna förskolan riktar sig till föräldrar med barn 0-5 år och har sedan starten skapat en viktig mötesplats för barnfamiljer. I aprilprognosen rapporterades att besöksantalet var ungefär 260 barn och föräldrar per vecka. Besöksantalet steg under sommaren till i snitt 305 besökare per vecka.

- Mjölby har under sommaren haft i genomsnitt 29 besökare per tillfälle, under hösten 32 besökare per tillfälle. Vid 25 tillfällen under hösten har det varit över 40 besökare, vid några av dessa tillfällen har det varit mer än 50 besökare.
- I Mantorp har det varit i genomsnitt 22 besökare per tillfälle under sommaren, 23 besökare under hösten. Vid flera tillfällen under sommaren och hösten har det varit över 40 besökare.
- I Skänninge har det varit i genomsnitt 15 besökare per tillfälle under sommaren, 18 besökare under hösten. Vid flera tillfällen under sommaren och hösten har det varit över 25 besökare.

Öppna förskolan har pass som är anpassade för barn i olika åldersindelningar, de tillfällen som riktar sig till barn mellan 0-24 månader är mycket välbesökta. Öppna förskolan har börjat samarbeta med regionens barnavårdscentral (BVC) och kommunens enhet för Råd och stöd. De besöker alla tre orterna. Samarbetet startade i oktober och besöken sker en gång per vecka.

Kommunalt aktivitetsansvar

Kommunfullmäktige har genom särskild satsning tilldelat Utbildningsnämnden 600 tusen kronor för att utveckla det kommunala aktivitetsansvaret. Inom kommunalt aktivitetsansvar finns en samordnare med placering på Kungshögskolan. Kommunalt aktivitetsansvar har utvecklats succesivt under läsåret 2022/2023. Inför läsåret 2023/2024 är det kommunala aktivitetsansvaret en del av Kungshögskolans arbete.

Skolfam

Kommunfullmäktige har genom särskild satsning tilldelat Utbildningsnämnden 1,4 miljoner kronor för att bedriva Skolfam, medel har nyttjats under 2023

genom att en psykolog och en speciallärare riktas mot insatser inom Skolfam. I nuläget är 15 barn inkluderade i Skolfam. Dessa bor i tio olika kommuner i landet. Samtliga barn som var familjehemsplacerade vid Skolfam:s uppstart hösten 2022 har fått genomföra kartläggning 1, och för de tre barn som tillkommit är kartläggning inplanerad. Kartläggning 2 kommer att göras efter cirka två år, flexibilitet finns för att anpassa för stadieövergångar. Mellan kartläggning 1 och 2 genomförs regelbunden uppföljning, barnens familjehem och skolor stötts i sitt arbete med att främja elevens lärande. För varje barn utformas en individuell plan vid uppstarten, som sedan utvärderas och revideras.

Sedan starten har det varit stor rörelse på omsorgs- och socialförvaltningen, då både chef och socialsekreterare har bytts ut. Detta har i viss mån påverkat samarbetet mellan förvaltningarna. Skolfam har hela tiden varit prioriterat vilket har möjliggjort arbete enligt plan. Det pågår en dialog med verksamhetschefer kring möjligheten att även inkludera barn i förskolan i Skolfam.

Skolskjuts

Kommunfullmäktige har genom särskild satsning tilldelat Utbildningsnämnden 150 tusen kronor för ambitionshöjning inom skolskjutsen som ska kunna anpassas bättre till barnperspektivet i vissa situationer, exempelvis om någon flyttar i slutet av ett skolår. I dagsläget är prognosen osäker om tilldelade medel nyttjats i sin helhet eller ej. En rutin har använts under året för att möjliggöra att elever i behov av skolskjuts vid särskilda skäl kan gå på en annan skola än den som är anvisad. Det gäller till exempel om man flyttar under terminen, för att undvika skolbyten. På grund av flera byten av skolskjutshandläggare under läsåret har genomförandet och uppföljningen av insatsen försvårats.

Idrott utan gränser

Under höstterminen 2023 startades ett samarbete upp med föreningen Idrott utan gränser. Satsningen riktar sig till skolorna i Skänninge skolområde, med målet att öka deltagande på idrottslektioner, uppmuntra till rörelse, utveckling och trivsel i skolan. Satsningen innebär att ledare med bakgrund i olika idrotter kommer till skolorna och deltar på idrottslektioner, efter-skolverksamhet samt lovverksamhet. Under uppstarten har Idrott utan gränser jobbat för att rekrytera lokala ledare vilket inte lyckats fullt ut, målet är att verksamheten ska vara fullt igång under vårterminen 2024.

3. Ekonomi

3.1 Driftredovisning

Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudg 2023	Driftbudg 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Nämnd och styrelseverksamhet	1 043	1 043	998	46
Gemensam förvaltning	29 071	27 371	28 215	-843
Förskola	223 094	186 767	186 230	537
Grundskola	441 710	387 788	394 756	-6 968
Gymnasiet	181 131	139 816	139 717	98
Vuxenutbildning	27 235	17 535	16 479	1 056
Summa	903 284	760 320	766 394	-6 075

Slagsummering (tkr)	Driftbudg 2023	Driftbudg 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Intäkter	0	-142 964	-149 676	6 712
Personalkostnader	611 857	611 857	612 577	-720
Lokalkostnader	83 511	83 511	84 201	-690
Övriga kostnader	204 261	204 261	216 058	-11 797
Kapitalkostnader	3 655	3 655	3 235	420
Summa	903 284	760 320	766 394	-6 075

Utbildningsförvaltningens totala underskott mot budget är -6,1 miljoner kronor för år 2023.

Gemensam förvaltning visar ett underskott som framför allt är kopplat till kostnader för konsulter och överenskommelse vid avslut av tjänst. Detta i samband med förändring i förvaltningsledningen.

Ett antal förskolor gör underskott i sin budget till följd av minskat barnantal och därmed minskad total barnpeng under hösten. Totalt underskott är -3,3mkr för samtliga enheter. 2,4mkr av underskottet är kopplat till minskat barnantal och därmed minskad total barnpeng under hösten. Befolkningsprognosen visar på en minskad ökning av antal barn i kommunen, vilket är det som vissa förskolor nu känner av. Minskad total barnpeng till förskolorna påverkar inte verksamhetens totala budget under året, då det innebär att pengarna finns kvar i förskoleverksamhetens resursfördelningssystem istället för att delas ut till förskolorna. Personalkostnader inom förskolan avvek negativt mot budget med -0,5mkr. Trots negativ avvikelse mot budget på enheterna så går förskolan med ett överskott och det är framför allt kopplat till 1,5mkr högre statsbidrag för kvalitetshöjande insatser inom förskolan.

Grundskolan står för den absolut största delen i avvikelsen budget mot utfall. Underskottet inom grundskolan har uppstått på de olika enheterna där 8 av 14 enheter visar en negativ avvikelse mot budget på två procentenheter eller mer. Totalt underskott inom grundskolans samtliga enheter är -7,6mkr. Det är

framförallt personalkostnader (-5,2mkr) och övriga kostnader (-3,9mkr) som avvek negativt mot budget inom grundskolans enheter. Under 2024 kommer dessa enheter att följas upp extra noggrant när det gäller ekonomin för att nå en budget i balans. Enheterna måste omorganisera för att ha en möjlighet att nå en budget i balans.

Ekonomin inom gymnasiet präglas till stor del av hur många av våra Mjölbyelever som stannar kvar och studerar på Mjölby gymnasium samt hur många elever från andra kommuner som väljer att studera på Mjölby gymnasium.

Till följd av att vi under flera år sett en tendens till minskad andel elever som går i den kommunala gymnasieskolan i Mjölby kommun har årets budget kommit med åtgärdsbehov inom den egna gymnasieskolan för att minska kostnader. Gymnasiet har under 2023 nått en budget i balans vilket pekar på att rätt nivå av kostnadsanpassningar har nåtts. Under åren 2020-2022 har gymnasiet haft ett underskott på cirka 4 miljoner kronor.

Vuxenutbildningen gör ett överskott på cirka 1 miljon kronor. Överskottet är framför allt kopplat till ökat statsbidrag inom lärlings Vux på regional nivå.

I tabellen slagsummering så kan ni utläsa att övriga kostnader avvek med närmare 12 mkr mot budget. De poster som avvek med minst 30 % mot budget och hade störst negativ avvikelse är i fallande ordning: läromedel (-2,9mkr), personalvård (-1,5mkr), övrig elevaktivitet (-1,4mkr), fastighetsunderhåll (-0,8mkr), möbler/inventarier (-0,8mkr).

3.2 Investeringsredovisning

Projektområde	Ack utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
Ram för mindre investeringar	6 120	5 400	-720
Summa	6 120	5 400	-720

Diverse investeringar i skolinventarier. Anledningen till avvikelsen är att Lagmansskolan gjorde vissa investeringar i samband med renovering under 2023. Dessa investeringar var budgeterade år 2024.

Några större investeringar:

- Förnyande av projektorer i klassrum och förskolor (1,6 miljoner kronor).
- Pilotprojekt för test av Clevertouch, interaktiva pekskrämar för klassrummet (1,1 miljoner kronor).
- Möbler och inredning till slöjdsal i samband med renovering på Lagmansskolan (1,2 miljoner kronor).

4. Personal

	Sjukfrånvaro i procent			Övertidskostnad i tkr		
	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack
	2021-12	2022-12	2023-12	2021-12	2022-12	2023-12
Förskola	10,6	11,3	9,8	936	1167	230
Grundskola	6,6	6,3	5,4	1216	1450	537
Gymnasiet	2,1	2,2	2,6	214	286	134
Totalt	7,5	7,6	6,7	2366	2903	901

Den totala sjukfrånvaron i utbildningsförvaltningen har minskat med 0,9 procent jämfört med samma period förra året.

Den högsta sjukfrånvaron kan ses i förskolans verksamhet, vilket är vanligt även i andra kommuner. Inom förskolan ser vi en minskning gällande korttidssjukfrånvaro och frånvaro dag 15-90 jämfört med samma period föregående år. Grundbemanningen har utökats inom vissa förskolor för att skapa en stabilare grundorganisation och bättre förutsättningar för personalen. Insatser har också genomförts inom den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, bland annat i gemenskap, arbetsglädje och förutsägbarhet. Inom förskolan har vi bytt fokus från att prata om att minska sjukfrånvaron, till att prata om hur närvaron kan öka. Flera rektorer har också organiserat om och sett över medarbetarnas schema. Förutom ovan nämnda insatser har HR- och löneavdelningen genomfört två workshops med rektorerna utifrån det riskorienterade arbetssättet. Under dessa tillfällen har diskussioner förts om hur chefer kan organisera sitt arbetsmiljöarbete och faktorer som främjar det friska.

Även inom grundskolan finns en minskning av sjukfrånvaron, med knappt en procent. Inom grundskolan har det genomförts insatser inom den organisatoriska och sociala arbetsmiljön där fokus varit ett "tillsammansarbete" samt kultur och värdegrund.

Mjölby gymnasium och Mjölby vuxenutbildning har en liten ökning gällande sjukfrånvaron.

Övertiden har gått ner i samtliga verksamheter sedan 2021. Att övertiden har minskat kan bland annat bero på den minskade korttidssjukfrånvaron samt att grundbemanningen har utökats på vissa enheter. Att det fortfarande finns övertid kan bero på att det ibland finns brist på vikarier vilket medför att ordinarie personal behöver arbeta mer. För att minska övertiden arbetar verksamheterna med förutsägbarhet, planering av scheman, rutiner, öka grundbemanningen och att diskutera olika bemanningsfrågor. Ett arbete pågår också med att se över vikarieorganisationen.

5. Styrtal

Styrtal	Planerat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Skolnärvaro: Andel elever med närvaro över 84% (grundskola och gymnasiet)	öka	75%	63%	i.u
Skolenkät: "Känner du att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur du mår?" (grundskola)	öka	75%	70%	i.u
Jämlikhet mellan bostadsområden i inskrivningsgraden av tre-åringar i förskolan	öka	98%	93%	i.u
Andel elever som blivit godkända i nationella prov i åk 3, medelvärde av matematik, svenska och svenska som andraspråk, kommunens skolor	öka	60%	67%	i.u
Andel elever i åk 6 med minst betyget E i alla ämnen, kommunens skolor	öka	60%	56%	67%
Meritvärde/betygspoäng i åk 6, kommunens skolor	öka	203	202	212
Andel av eleverna i åk 9 som är behöriga till gymnasiets yrkesprogram, kommunens skolor	öka	83%	80%	82%
Genomsnittligt meritvärde för eleverna i åk 9, kommunens skolor	öka	214	205	215
Andel elever som börjar introduktionsprogram i Mjölby gymnasium	minska	25%	28%	21%
Andel av ungdomar 16-20 år som finns inskrivna i det kommunala aktivitetsansvaret	minska	9%	3%	i.u
Andel gymnasieelever med examen inom 3 år, kommunens skolor	öka	71%	69%	63%
Andel gymnasieelever med examen inom 4 år, kommunens skolor	öka	76%	69%	73%
Kursdeltagare i komvux som har avslutat med godkända betyg, lägeskommun, andel av de som påbörjat kurs (%)	öka	i.u.	-	45%
Resultat trygghetsenkät förskola	öka	90%	i.u	i.u
Elevers svar på skolenkäten, elevers upplevda trygghet i åk 2	öka	93%	76%	i.u
Elevers svar på skolenkäten, elevers arbetsro på lektionerna i åk 2*	öka	61%	33%	i.u
Elevers svar på skolenkäten, elevers upplevda trygghet i åk 5	öka	80%	85%	i.u
Elevers svar på skolenkäten, elevers arbetsro på lektionerna i åk 5	öka	42%	38%	i.u
Elevers svar på skolenkäten, elevers upplevda trygghet i åk 8	öka	74%	79%	i.u
Elevers svar på skolenkäten, elevers arbetsro på lektionerna i åk 8	öka	44%	47%	i.u
Gymnasieelevers svar på skolenkäten "jag känner mig trygg i skolan", år 2	öka	83%	84%	84%
Gymnasieelevers svar på skolenkäten, elevers arbetsro på lektionerna, år 2	öka	58%	58%	69%
Andel förskollärare inom förskolan, budgeterat (nämndbeslut 67% i förhållande till barnskötare), procent	-	52%	54%	57%
Andel gymnasieelever folkbokförda i Mjölby som börjar år 1 i Mjölby gymnasium, inkl IM-program, procent	50%	49%	51%	48%

Utfallet kopplat till styrtalen kommenteras under rubriken 2.3.

Styrtalen är alla relaterade till utbildningsnämndens mål. I 13 fall av 24 har styrtalen rört sig i önskad riktning. Det finns inte uppgifter att jämföra med i två fall, och övriga två används som temperaturmätare.

6. Intern kontroll

Fyll på tabellen med de kontrollmoment som nämnden beslutat om att genomföra. Ange i kolumnen status om kontrollen är genomförd eller inte genomförd.

Kontrollmoment	Status
Kontroll av återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.	Genomförd
Att kommunens rutiner gällande bisysslor följs.	Genomförd
Kontroll av vilka statsbidrag som nämnden ansökt om och valt att inte ansöka om.	Genomförd
Verksamheternas arbete med att nå mål gällande elevresultat	Genomförd
Rapportering om verksamheten, vuxenutbildning	Genomförd
Laglighet i förvaltningens myndighetsbeslut	Genomförd

Kontroll av återrapportering av delegationsbeslut till nämnd: Förvaltningen har en fungerande systematik för att följa upp delegationsbeslut. Under året har det inte uppdagats att något beslut inte har rapporterats. Förvaltningen bedömer dock att det kan finnas delegationsbeslut som inte har rapporterats i rätt ordning. En översyn pågår därför för att föra in rektors delegationsbeslut i verksamhetssystemet Prorenata, vilket bedöms kunna leda till högre följsamhet och att fler beslut rapporteras.

Att kommunens rutiner gällande bisysslor följs Under 2023 har 25 bisysslor rapporterats till Utbildningsförvaltningen. Förvaltningens bild är att kännedomen om rutinen är god i organisationen och att rutinen följs till huvudsaklig del.

Kontroll av vilka statsbidrag som nämnden ansökt om och valt att inte ansöka om: Utbildningsförvaltning arbetar löpande med att söka de statsbidrag som finns utlysta för bildningsnämnden område. En översyn har gjorts kring samtliga statsbidrag inom nämndens område och varför nämnden i vissa fall avstått från att söka.

Verksamheternas arbete med att nå mål gällande elevresultat: Verksamheterna arbetar kontinuerligt med systematiskt kvalitetsarbete vilket följs upp månadsvis på förvaltnings- och verksamhetsnivå. Förvaltningen bedömer att nämnden uppfyller eller aktivt arbetar med samtliga fem områden som påpekades i revisorernas rapport som låg till grund för kontrollmomentet.

Rapportering om verksamheten, vuxenutbildningen: Under året har vuxenutbildningens verksamhetsrapportering förbättrats avsevärt. Förvaltningen bedömer att rapporteringen kommer att vara fullgod vid årets slut.

Laglighet i förvaltningens myndighetsbeslut: Ärenden har kontrollerats gällande placering av barn i förskola, skolskjuts, skolval samt skolbyten. Flera ärenden har överklagats till domstol, där samtliga överklaganden avslagits. Nämnden har justerat riktlinjer för skolval efter synpunkter från Skolväsendets överklagandenämnd och digitaliserat hela skolvalsprocessen för att säkerställa rättssäker handläggning.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens Förvaltning
Telefon: 0142-850 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Mjölby kommun

Nämndens uppföljning av mål och budget 2023

Omsorg- och socialnämnd

Beslutad av Omsorg- och socialnämnd. 2024-01-30/§ 4

Diarienummer: 2022:74

Dokumentansvarig nämnd: Omsorgs- och socialnämnden

Dokumentansvarig tjänsteperson: Förvaltningschef

Innehåll

1. Verksamhet och ansvarsområde	3
2. Redogörelse av verksamhet	3
2.1 Viktiga händelser under perioden.....	3
2.2 Kvalitetsarbete	5
2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden	6
2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål.....	7
2.5 Redovisning av särskilda satsningar.....	8
3. Ekonomi	9
3.1 Driftredovisning.....	9
3.1.1 Gemensam förvaltning -1,0 mkr (-4,0%).....	9
3.1.2 Äldreomsorg -8,6 mkr (-2,5%)	10
3.1.3 Funktionsstöd ej LSS/SFB -1,0 mkr (-3,4%).....	10
3.1.4 Insatser enligt LSS - 16,6 mkr (-10,9%)	11
3.1.5 Individ- och familjeomsorg -13,6 mkr (-10,1%).....	11
3.1.6 Särskilt riktade insatser - 0,3 mkr (-2,4%)	12
3.2 Investeringsredovisning.....	13
4. Personal	13
5. Styrtal.....	15
6. Intern kontroll	15

1. Verksamhet och ansvarsområde

Omsorgs- och socialnämnden skapar förutsättningar för ett självständigt och aktivt liv för och tillsammans med invånare, oavsett ålder och livssituation. Nämnden ansvarar för kommunens äldreomsorg, hälso- och sjukvård, ekonomiskt bistånd, missbruksvård och stöd till barn, familjer och ungdomar. Nämnden har även ansvar för arbetsmarknadsåtgärder, integrationsfrågor och frågor som rör personer med fysisk och psykisk funktionsnedsättning.

2. Redogörelse av verksamhet

2.1 Viktiga händelser under perioden

Läget i omvärlden ger upphov till en svårbedömd utveckling av bland annat kostnads- och prisökningar vid inköp av tjänster, material och hjälpmedel men även påverkan på enskilda individer som har behov av nämndens tjänster. Förvaltningens stora ekonomiska underskott har varit i fokus under hela året. Förutom framtagandet av en intern åtgärdsplan har även en genomlysning med stöd från kommunstyrelseförvaltningen genomförts som visar på en samstämmighet. Flertalet av de aktiviteter som pågått och pågår har utkristalliserats ur dessa arbeten.

Omsorgs- och socialförvaltningen har påbörjat ett projekt kring gemensam verksamhetsdata vilket också har koppling till förvaltningens budget- och uppföljningsmodell.

Ett övergripande arbete med systematisk uppföljning av ekonomi, kvantitativa och kvalitativa pågår samt avtalsuppföljning inkluderat fördjupade uppföljningar. Arbete med att fastställa processer med bemanning, planering och schemaläggning pågår inom hemtjänsten om en del av åtgärdsplanen.

Omsorgs- och socialnämnden har fattat beslut om nya riktlinjer för beslut enligt socialtjänstlagen (SoL) samt enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Arbete med att implementera dessa inom verksamheterna pågår.

Samtliga verksamhetschefstjänster är nu tillsatta, däremot har förvaltningen en ansträngd situation gällande stor omsättning av socialsekreterare främst på enheten barn och unga samt legitimerad personal på hälso- och sjukvårdsenheten som även påverkar arbetsmiljön negativt. För att minska omsättningen och komma till rätta med personalomsättningen har ett arbete tillsammans med personalavdelningen (HR) inletts. Vikarietillsättningen inför sommaren var ansträngd.

Fortsatt utveckling av den digitaliserade lärplattformen Evikom sker tillsammans med Evikomteamet i Linköping. Det som utvecklats och används är utbildningsmoduler om arbetssättet *individens behov i centrum* (IBIC), dokumentation inom ramen för *socialtjänstlagen* (SoL) och *lagen om stöd och service* (LSS) samt *hälso- och sjukvårdslagen* (HSL), avvikelshantering, delegering med mera.

Förvaltningen har startat Chefsforum och Kvalitetsforum för gemensam utveckling för förvaltningens chefer.

Upphandling av personlig assistans tillsammans med Ödeshögs kommun gav inga anbud, vilket resulterat i att förvaltningen sett över hur verksamhetens ska bedrivas framöver.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har gjort tillsyn både inom medicinsk vård och behandling inom äldreomsorgens särskilda boenden i Mjölby kommun, men även uppföljningar av tidigare tillsyn inom LSS-verksamhet samt vissa oanmälda tillsyner. Tillsyn har också skett av verksamheten på kommunens hem för vård av barn (HVB) och stödboendet Dacke inom individ- och familjeomsorgen. Arbetsmiljöverket (AMV) har haft tillsyn inom en verksamhet inom LSS.

En prognosmodell för framtida behov av boendeplatser inom LSS-området har tagits fram i samarbete med utbildningsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Under perioden har förvaltningen arbetat inom ramen för stabsledning vid flera tillfällen. Dels med anledning av att IVO beslutade att återkalla Humana Assistans tillstånd att bedriva personlig assistans men även vid några tillfällen då kommunens upphandlade trygghetslarm tillfälligt slutade att fungera.

Arbetet med att implementera ett synsätt som bygger på *Nära vård* har inletts även inom Individ- och familjeomsorgen (IFO). Inom förvaltningen finns en styrgrupp och det har gjorts ett inventeringsarbete av de aktiviteter som kan kopplas till Nära vård.

Arbetet med samarbetsformen Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid (SSPF) har inletts och det direkta arbetet med målgruppen påbörjades i oktober. Det finns en operativ grupp och en styrgrupp med representanter från samtliga aktörer. Förvaltningen har även arbetat aktivt med andra interna aktörer i framtagandet av arbetssättet med Ungdomslotsar. Styrgruppen för SSPF och Ungdomslotsar består av samma representanter från berörda förvaltningar.

Pilotprojekt påbörjat för att införa tillitsstyrd planering inom ett par arbetsgrupper inom hemtjänsten för en ökad kontinuitet och trygghet hos kunder samt en ökad ansvarskänsla och delaktighet hos medarbetare.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) har påbörjat ett arbete ihop med Medborgarservice för att närma sig målet med "en ingång". Fokus är att underlätta för kommunmedborgare som söker stöd och önskar komma in kontakt med verksamheten. I ett första skede kartläggs befintliga kontaktvägar för att sträva mot ett likartat arbetssätt inom hela IFO, på sikt är tanken att vissa samtal kopplat till medborgarnas frågor ska kunna hanteras av Medborgarservice.

Upphandling av utförare för vårdboende och hemtjänst i Mantorp har avslutats under hösten 2023 och en ny utförare "Förenade Care" tar över driften från och med den 1 april 2024. I den nya upphandlingen har kommunen tydliggjort kraven på utövaren, bland annat gällande bemanning. Kraven baserar sig på omvärldsbevakning och rekommendationer från SKR. Den nya upphandlingen resulterar i en kostnadsökning för verksamheten om 4 miljoner kronor per helår, varav 3 miljoner kronor beräknas avse 2024.

Samverkan med regionen och övriga kommuner både i länet och specifikt i de Västra delarna har intensifierats under året.

Förvaltningen har fortsatt arbetat med att ta fram tydliga processer bland annat kring hjälpmedel, statsbidrag, avvikelser, myndighet och verkställighet inom LSS.

Arbetet med att fasa ut delade turer har inletts och arbetet utifrån ett EU arbetstidsdirektiv om "11-timmars dygnsvila" har påbörjats.

2.2 Kvalitetsarbete

Omsorgs- och socialförvaltningens kvalitetsarbete och uppföljningar håller på att tydliggöras avseende verksamhetsdata, kvalitetsområden, parametrar och målvärden så att dessa kan utgöra grunden för ett strukturerat utvecklings- och förbättringsarbete. Dessa planeras även att kopplas till nämndens framtida interna resursfördelningssystem. Även sammanställning av resultat, analys och rapportering utvecklas.

Varje verksamhetsområde arbetar med kvalitetsutveckling, ständiga förbättringar och uppföljningar på olika sätt. Gemensamma, standardiserade och förvaltningsövergripande processer, rutiner och arbetssätt utvecklas samtidigt som de verksamhetsanpassas och görs lättillgängliga i kvalitetsledningssystemet och på så sätt skapar förutsättningar för att insatserna är av god kvalitet och ger värde för kommuninvånarna.

Resurser och kompetenser i form av medicinskt ansvarig sjuksköterska, medicinsk ansvarig för rehabilitering, social ansvarig samordnare, verksamhetsutvecklare, systemförvaltare med flera har samordnats för att

kunna utgöra stöd på olika sätt i verksamheterna och för att säkerställa kvalitativa arbetssätt. Bland annat utvecklas arbetssätt och metoder som ska säkerställa personcentrerad, individens/barns behov i centrum (IBIC/BBIC) samt helhetssyn och tillgänglighet för att ge förutsättningar för en Nära vård.

IBIC/BBIC är det personcentrerade arbetssättet som med stöd av verksamhetssystemet Lifecare utvecklas och implementeras i alla verksamheter. IBIC/BBIC konkretiserar den värdegrund som präglar hela processen från ansökan om insatser, behovsbedömning, genomförande, dokumentation till uppföljning.

Det pågår även verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering för att tydliggöra och implementera arbetssätt med välfärdstekniska lösningar och trygghetsskapande insatser för de som vi är till för. E-tjänst avseende ekonomiskt bistånd respektive orosanmälan har utvecklats ytterligare, för att göra verksamheten mer tillgänglig för medborgarna.

Avvikelsehanteringen är central för att identifiera brister så att åtgärder genomförs för att minimera risken att en avvikelse händer igen. Organisationen har utvecklat avvikelseprocessen och dess olika delar för att förbättra och säkerställa kvaliteten i insatserna och för en patientsäker vård och omsorg.

Uppföljning av verksamheten sker på olika sätt bland annat via brukarundersökningar, egenkontroll, tillsyn från andra myndigheter etcetera och ligger till grund för förbättringar. Exempel på processer som fortsätter att utvecklas är teamsamverkan, förebyggande och rehabiliterande arbetssätt samt arbetet med kvalitetsregister. Arbeta har också gjorts för att åstadkomma tydligare uppföljningar av nämndens upphandlade verksamheter.

Generellt sett så visar brukarundersökningar som t.ex. "Så tycker de äldre om äldreomsorgen" ett gott resultat och står sig väl i jämförelse med andra kommuner.

2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden

Kommunfullmäktigemål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Alla invånare ska erbjudas en god, nära, jämlik och samordnad hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst som förebygger ohälsa och stärker hälsan. Antal personer som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar. Målvärde 13 personer år 2025.	Nytt målvärde, första mätning september 2022		13	19
Hälso- och sjukvård, omsorg och socialtjänst ska vara lättillgängliga och invånare ska vara delaktiga utifrån sina förutsättningar och behov. Andelen äldre som bor i särskilt boende och som anser sig ha inflytande och får tillräckligt med tid.	72 % (män 80%, kvinnor 69%)		74	73
Den fysiska och psykiska hälsan för barn och ungdomar boende i Mjölby kommun ska förbättras utifrån självskattning i "Om mig"-enkäten.	70,6 % (varav 59,2 % tjejer, 82,0 % killar) välmående hos elever utifrån frågor om fysisk och psykisk hälsa i enkäten, enligt sammanfattningen "Ungdomar med bra hälsa" i den regionala ungdomsenkäten "Om mig"-enkäten		70,7	71,8

Mål 1 – antal personer en hemtjänsttagare möter (Kolada: U21401)

Medelvärde är totalt 19, vilket är samma nivå som i mätningar föregående år. Dock så syns en viss ökning bland män:

2023: 19 (varav kvinnor 19, män 18)

2022: 19 (varav kvinnor 19, män 17)

Andelen brukare som träffar fler än 20 personer på två veckor har minskat från 31% till i genomsnitt 22,8%, vilket är en positiv utveckling. Rutin tas fram för hälso- och sjukvårdsuppdrag samt kompetensutvecklingsinsatser för undersköterskor, för att hemtjänsten ska kunna utföra vissa hälso- och sjukvårdsuppgifter. Detta förväntas också leda till att den äldre får möta färre personer. Teamsamverkan är ett fortsatt utvecklingsområde för att nå målet på sikt. Samtidigt är fler ärenden komplexa.

Mål 2 – inflytande och tillräcklig tid i omsorg (Kolada: U23506)

Socialstyrelsens undersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen" för 2023-års enkätinsamling är avslutad. Resultaten från undersökningen publicerades på Socialstyrelsens webbplats under vecka 40. Resultatet har ökat med en procent från 72% till 73% och det har skett en utjämning mellan kvinnor och män, till en jämnare fördelning.

2023: 73% (varav män 74% kvinnor 72%)

2022: 72% (varav män 80% kvinnor 69%)

Resultatet består av ett medelvärde av följande frågor som ställs till brukaren: "Personalen har alltid tillräckligt med tid att utföra arbetet", "personalen tar alltid eller oftast hänsyn till åsikter" samt andelen som anser att de "alltid eller oftast kan påverka tider". Inom förvaltningen pågår förbättringsarbete för att ta fram gemensam kompetensutveckling gällande dokumentation, individens behov i centrum och genomförandeplaner.

Mål 3 – barn och ungdomars hälsa:

Hälsa hos ungdomar följs upp varje år i "Om mig"-enkäten. Målet är gemensamt för de tre nämnderna utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt omsorgs- och socialnämnden. Senaste utfallet för 2023 är 71,8%. Det är en förbättring jämfört med 2022 som visade 71,2 % och 2021 som visade 70,6%. Utfallet för 2022 är justerat i efterhand på grund av omräkning (tidigare har 71,4% rapporterats för 2022). Samtliga utfall baserar sig på ett glidande medelvärde över tre år.

2023: 71,8% - varav tjejer 60,4% killar 83,2% (avser åren 2021-2023)

2022: 71,2% - varav tjejer 60,0% killar 82,4% (avser åren 2020-2022)

2021: 70,6% - varav tjejer 59,2% killar 82,0% (avser åren 2019-2021)

God hälsa hos barn och ungdomar är en av de viktigaste skyddsfaktorerna som bidrar till gott liv högre upp i åldrarna. Individ- och familjeomsorgen har ett arbetssätt som synliggör hälsofrämjande behov och sker hela vägen från utredning till utförande.

2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål

Nämndsmål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Barn och vuxna får i ett tidigt skede det stöd de behöver. Utredningstid i antal dagar från påbörjad utredning till avslutad utredning inom barn och ungdom 0-20 år, medelvärde	6-9 månader (180-270 dagar)		90	101
Egenförsörjningen i kommunen ska öka. Resultat vid avslut i kommunens arbetsmarknadsverksamhet, deltagare som börjat arbeta eller studera, andel %	18%		30	25

Barn och vuxna får i ett tidigt skede det stöd de behöver (Kolada: U33401)

Under 2023 har 476 utredningar avslutas. Utredningstid i genomsnitt var 101 dagar, lagkravet gällande utredningstid för barnavårdsutredningar är 120 dagar. Viss andel av utredningarna överskrider ändå gränsen om 120-dagar:

Jan-apr 2023: 32% av utredningar överskrider 120-dagarsgränsen.

Maj-aug 2023: 21% av utredningar överskrider 120-dagarsgränsen.

Sept-dec 2023: 37% av utredningar överskrider 120-dagarsgränsen.

Fokus för verksamheten har varit att tillse att utredningar håller hög kvalitet och att undvika att utredningstiden minskar på bekostnad av kvalitén. En betydande orsak till svårigheterna att nå lagkraven fullt ut gällande

utredningstid är ett omfattande antal vakanta socionomtjänster. En av åtgärderna för att nå målet är att tillsätta vakanta tjänster med socionomkonsulter tills att ordinarie personal rekryterats. En handlingsplan finns och följs upp kontinuerligt.

Egenförsörjningen i kommunens ska öka

Av 92 avslutade deltagare i kommunens arbetsmarknadsverksamhet hade 23 personer gått till arbete eller studier. Detta motsvarar 25% och är under målvärdet på 30%. Av de 23 personerna hade 18 personer gått till arbete och 5 personer till studier.

En kartläggning av befintliga arbetsmarknadsåtgärder har skett och utvecklingsbehov konstaterats, en strategi för att utveckla verksamheten ska tas fram.

2.5 Redovisning av särskilda satsningar

De särskilda satsningarna under året har varit delaktighet och inflytande, digital utveckling samt Nära vård.

Delaktighet och inflytande

För att möjliggöra delaktighet och inflytande för de enskilda så är arbetssätten individens/barns behov i centrum (IBIC/BBIC) centralt där fortsatt utveckling pågår. Verksamheternas chefer och medarbetare har tillsammans med förvaltningens stödfunktioner på olika sätt identifierat olika aktiviteter som genomförs, alternativt planeras att genomföras. Arbetet med genomförandeplaner, dokumentation och fast omsorgskontakt pågår samt kompetensutveckling i värdegrundsarbete, bland annat i bemötande och salutogent förhållningssätt.

Digital utveckling

Den digitala utvecklingen handlar i grunden om människor och organisationer som förändrar sina beteenden tillsammans med teknik. Det innebär att det som kan göras digitalt ska göras digitalt, vilket för medarbetare och nämndens målgrupper medför att digitala hjälpmedel och lösningar alltid ska prövas om den enskildes behov kan tillgodoses och/eller kompletteras med stöd av välfärdsteknik. Aktiviteter bland annat i form av digital och säker kommunikation, mobil dokumentation, trygghetsskapande tillsyn via kamera, helhetslösningar i samband med trygghetslarmen etcetera har implementerats.

Nära vård

Förutsättningar för en god och nära vård är teamsamverkan på olika nivåer inom omsorgs- och socialnämndens verksamheter och tillsammans med andra aktörer inom och utom kommunen. En processledare är anställd för att identifiera och stödja pågående aktiviteter, säkerställa att bästa möjliga förutsättningar ges för en god och nära vård samt att leda fortsatt utveckling och implementering av hållbara arbetssätt och samverkansforum. Inom individ- och familjeomsorg utvecklas den befintliga vårdkedjan på hemmaplan, genom att i första hand erbjuda placeringar i familjehem i närheten av kommunen, på det egna hemmet för vård av barn (HVB) och på det egna stödboendet för ungdomar. Samt utveckling av samverkan med andra aktörer

genom att erbjuda förebyggande och tidiga insatser till barn, unga och deras familjer samt till vuxna. Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid i samverkan (SSPF) är en betydelsefull samverkansform som arbetar förebyggande och riktar sig till familjer, barn och ungdomar mellan 10 och 17 år. En koordinator leder arbetet inom SSPF.

Funktionsstödsomsorgen arbetar för att skapa förutsättningar för självständighet och livskvalitet genom att utveckla sysselsättningsformer både inom som utanför den kommunala verksamheten.

3. Ekonomi

3.1 Driftredovisning

Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudget 2023	Driftbudget 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Nämnd och styrelseverksamhet	1 985	1 985	1 647	338
Gemensam förvaltning	33 135	24 535	25 493	-958
Äldreomsorg	374 597	342 014	350 620	-8 606
Funktionsstöd ej LSS/SFB	29 602	28 189	29 149	-960
Insatser enligt LSS	158 916	151 641	168 191	-16 551
Individ- och familjeomsorg	139 548	133 900	147 426	-13 527
Särskilt riktade insatser	15 740	11 327	11 599	-272
Summa	753 522	693 590	734 125	-40 535

Omsorg-och socialnämnden tilldelades för 2023 en budgettram på 680,1 miljoner kronor (mkr). Tilläggsanslag för lönerevision har tilldelats nämnden under budgetåret med 13,5 miljoner kronor som kompenserar nämnden för de löneökningar som uppstått. Det innebär att budgetramen för 2023 efter tilläggsanslag uppgår till 693,6 miljoner kronor.

Uppföljningen per sista december visar att nämndens nettokostnader uppgår till 734,1 miljoner kronor, alltså ett underskott jämfört med budget på -40,5 miljoner kronor. De större avvikelserna inom respektive verksamhetsområde redogörs nedan.

3.1.1 Gemensam förvaltning -1,0 mkr (-4,0%)

Rekryteringskostnader och konsultkostnader. Ökade kostnader för trygghetslarm till följd av dubbla avtal under övergångsperiod.

3.1.2 Äldreomsorg -8,6 mkr (-2,5%)

Entreprenad +2,4 mkr

En förlikning mellan kommunen och en extern aktör resulterade i en intäkt till kommunen om 2,5 miljoner kronor. Detta genererar ett överskott inom budgeten för entreprenader.

Särskilt boende (vårdboende) + 2,2 mkr

Socialstyrelsens statsbidrag *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer* har inkommit till verksamheten med 5,7 miljoner kronor i bidrag till särskilda boenden. Detta har möjliggjort fler tjänster inom verksamheten samt vissa andra satsningar. Av detta har dock 2,2 miljoner kronor lett till ett överskott inom verksamheten.

Ordinärt boende (hemtjänst) - 15,4 mkr

Personalkostnaderna på i stort sett alla hemtjänstområden, samt nattpatrull och bemanningsplanerare, överstiger budget – med undantag på enstaka område. Detta har varit känt under året och arbeten pågår inom hemtjänsten för att komma till rätta med personalkostnaderna, som under de senaste åren tydligt ökat.

Schema- och bemanningsplanering är komplex inom verksamheten. Önskad sysselsättningsgrad är en faktor som ytterligare ökat komplexiteten och utmaningen att nyttja den resurstid som uppstår. Under våren 2024 är en extern bemanningskonsult inkopplad i verksamheten och kommer tillsammans med verksamheten genomlysna bemanningssituationen och den matchningsproblematik som verksamheten står inför, där insatser ska matchas så väl som möjligt mot tillgänglig personal vid olika tillfällen under dagen. Arbeten kring verksamhetsdata och att utveckla resursfördelningsmodell inom verksamheten fortgår under 2024. Regelverket för hemtjänstinsatser är en betydande faktor för verksamhetens kostnader, vilken håller på att arbetas om.

Statsbidraget *Säkerställa en god vård och omsorg av äldre personer* har även inkommit mot hemtjänsten. Till 2024 budgeteras budgetförstärkning till verksamheten, motsvarande ca 6,5 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvård + 2,3 mkr

Kommunal hälso- och sjukvård omfattar vård i form av hemsjukvård, rehabilitering och hjälpmedel. Extern försäljning av sjuksköterskor till privat verksamhet leder till det prognostiserade överskottet. Detta planeras inte fortgå under 2024.

3.1.3 Funktionsstöd ej LSS/SFB -1,0 mkr (-3,4%)

Insatser till personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) samt öppna insatser, inklusive personer med psykisk funktionsnedsättning 0-64 år. Kostnader för externt köpta platser uppgår till 3,6 miljoner kronor, vilket är 1,4 miljoner kronor mer än budgeterat för 2023.

3.1.4 Insatser enligt LSS - 16,6 mkr (-10,9%)

Lag (1993:387) om service och stöd till vissa funktionshindrade.

Gruppbostad (Mjölby kommuns regi) -3,9 mkr

Bostad med särskild service i kommunens boende omfattar 11 boenden. Några platser står för närvarande tomma. Två platser utnyttjas av personer med beslut om personlig assistans. På enstaka boenden har extra resurser skjutits till på grund av individärenden, vilket har orsakat betydande kostnadsökningar under 2023. Detta planeras inte behöva göras 2024, vilket planeras leda till budget i balans under 2024.

Gruppbostad (externt köpta platser) -10,5 mkr

Bostad med särskild service köpt från andra aktörer. Antalet köpta platser har ökat kraftigt de senaste åren, från 9 placerade externt inom LSS 2019 jämfört med 17 placerade externt 2023. Antalet placerade har nästan dubblats, medan budget är lägre än 2019.

Kostnadsutveckling för köpta platser inom LSS:

2023: 21,7 mkr	(budget 11,3 mkr)
2022: 10,7 mkr	(budget 8,3 mkr)
2021: 10,3 mkr	(budget 10,6 mkr)
2020: 14,1 mkr	(budget 13,7 mkr)
2019: 17,4 mkr	(budget 13,9 mkr)

För 2024 budgeteras preliminärt en förstärkning om 7 miljoner kronor till denna post. Resterande anpassning till budget planeras uppdras till verksamhetschef att hantera genom olika åtgärder, som att t.ex. minska antalet placerade hos extern aktör och fylla kommunens tomma platser.

Personligt utformat stöd -1,4 mkr

Ges till fyra personer under året. Personerna har beslut enligt SoL och inte enligt LSS, varför de organisatoriskt under 2024 kommer att redovisas under budgetverksamheten funktionsstöd.

Konsultchef finns inkopplad i *personligt utformat stöd* som också tittar på hur verksamheten kan organiseras framåt.

Daglig verksamhet -0,3 mkr

Ledsagarservice / Kontaktperson +0,3 mkr

Personlig assistans -1,1 mkr

Förvaltningen har under året gjort försök att upphandla utövare av personlig assistans tillsammans med Ödeshögs kommun, men inga anbud har inkommit. Det åligger nu kommunen att tillhandahålla personlig assistans till de brukare som väljer kommunen som utövare. Personlig assistans har inte på många år verkställts inom kommunal regi. Läget har analyseras av förvaltningen och en kommunal organisation för denna verksamhet finns nu.

3.1.5 Individ- och familjeomsorg -13,6 mkr (-10,1%)

Vård för vuxna med missbruksproblem och övriga insatser till vuxna -4,2 mkr

Den större prognosavvikelsen mot budget gäller främst externa köp som visar underskott om 3,7 miljoner kronor.

Barn och ungdomsvård (exkl. externa placeringar) -3,3 mkr

Kommunens egna HVB-hem uppvisar ett underskott om -1,3 miljoner kronor, beroende på personalkostnader. Den största avvikelsen finns dock inom utredningsenheten som uppvisar -3,3 miljoner kronor i underskott till följd av att ett antal konsulter täcker upp för vakanser av ordinarie personal. Detta uppvägs av vissa överskott inom familjeteamet och hos myndighetschefen. En handlingsplan för att komma till rätta med bemanningen på myndighetsdelen finns, det pågår rekrytering av ordinarie personal enligt plan. Enhetschefer har rekryterats till myndighetssidan och till HVB-hemmet, de börjar i februari vilket också ökar möjligheten till stabilitet och att arbeta långsiktigt med utveckling av arbetssätt och rutiner.

Barn och ungdomsvård (externa placeringar) -7,8 mkr

Externa köp av platser på HVB hem för barn och unga har överskridit budget med 8,5 miljoner kronor. Kostnadsutveckling för köp av platser från annan aktör inom barn och ungdom, inkl. HVB, familjehemsvård, kontaktfamilj, jourhem med mera:

2023: 49,3 mkr	(budget 41,6 mkr)
2022: 55,8 mkr	(budget 45,6 mkr)
2021: 47,2 mkr	(budget 41,4 mkr)
2020: 42,0 mkr	(budget 44,6 mkr)
2019: 47,9 mkr	(budget 49,7 mkr)

För 2024 budgeteras preliminärt en förstärkning om 6 miljoner kronor till denna post. Resterande anpassning till budget planeras uppdras till verksamhetschef att hantera genom olika åtgärder, som att t.ex. minska antalet placerade hos extern aktör och fylla kommunens tomma platser.

<i>Ekonomiskt bistånd</i>	<i>-0,0 mkr</i>
<i>Familjerätt och familjerådgivning</i>	<i>+0,0 mkr</i>

3.1.6 Särskilt riktade insatser - 0,3 mkr (-2,4%)

Kostnader för flyktingmottagning och arbetsmarknadsåtgärder finns inom detta verksamhetsområde.

Ett mindre underskott finns inom Arbete & Integrations budget avseende *arbetsterapeuter, arbetskonsulent och studie- och yrkesvägledning.*

Resultatet jämfört med förvaltningens prognoser under året

Under året har förvaltningens prognoser pekat på att förvaltningens kostnader

överstiger den tilldelade budgeten, i första och andra tertialuppföljningen i april respektive augusti uppvisade bägge prognoserna -33 miljoner kronor. Senare under hösten har prognosen för nämndens kostnader omvärderats och prognoserna visat resultat mellan -36 och -38 miljoner kronor, bland annat beroende på en högre kostnad än tidigare prognosticerat för den köpta verksamheten inom äldreomsorgen samt personalkostnader.

Resultatet för 2023 visar i bokslutet -40,5 miljoner kronor. En betydande orsak till att resultatet sjunkit jämfört med de senare prognoserna under hösten-vinter 2023 är att socialstyrelsen i november meddelande förändrade restriktioner gällande statsbidraget för *utökad bemanning av sjuksköterskor på särskilda boenden*. Detta har resulterat i att 1,9 miljoner kronor av dessa intäkter har behövt flyttats från 2023 till 2024.

Slagsummering (tkr)	Driftbudg 2023	Driftbudg 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Intäkter	0	-59 932	-104 424	44 492
Personalkostnader	461 834	461 834	484 713	-22 879
Lokalkostnader	55 043	55 043	56 338	-1 295
Övriga kostnader	235 912	235 912	296 653	-60 741
Kapitalkostnader	733	733	844	-112
Summa	753 522	693 590	734 125	-40 535

Intäkter

Överskott på intäktssidan beror i synnerhet på statsbidrag som står för 30 miljoner kronor av överskottet. Förvaltningen planerar en ny process kring statsbidragen som i högre grad ska hanteras inom ordinarie budgetprocess, vilket väntas leda till att fler statsbidragsintäkter blir budgeterade. Överskott finns även inom avgifter till brukare (+ 6 mkr) samt försäljning av verksamhet (+ 6 mkr).

Personalkostnader

Underskott i personalbudgeten finns i synnerhet inom Hemtjänsten och LSS-boenden.

Övriga kostnader

Underskott bland övriga kostnader beror i synnerhet på ökade kostnader för köp av externa platser, -28 miljoner kronor. Den andra större posten bland övriga kostnader är tillfälligt inhyrd personal (konsulter), -17,6 miljoner kronor – dessa finns främst inom Hälso- och sjukvården (sjuksköterskor) och inom Individ- och familjeomsorgen (socioonomer).

3.2 Investeringsredovisning

Projektområde	Ack utfall	Budget	Avvikelse
	2023	2023	2023
Ram för mindre investeringar	1 038	3 000	1 962
Summa	1 038	3 000	3 000

Omsorg- och socialnämndens budget för investeringar innehåller endast mindre medel för till exempel utbyte av inventarier. En större investering under året har varit nyckelskåp till Hemtjänstens verksamhet.

4. Personal

	Sjukfrånvaro i procent			Övertidskostnad i tkr		
	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack
	2021-12	2022-12	2023-12	2021-12	2022-12	2023-12
R2 Förvaltningschef	5,6%	5,4%	4,1%	94	126	107
R4 Verksamhetschef IFO	4,1%	4,6%	4,6%	177	420	490
R5 Verksamhetschef Äldre	7,8%	9,2%	7,7%	1 024	1 288	930
R6 Verksamhetschef LSS	9,3%	9,3%	8,8%	1 646	2 752	2 336
R7 Verksamhetschef Hemtjänst / Hälso-Sjukv.	8,6%	8,8%	10,0%	1 243	1 819	1 442
Total	7,5%	8,1%	8,1%	4 185	6 406	5 306

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom omsorgs- och socialförvaltningen ligger på samma nivå på totalen för perioden januari-december 2023 jämfört med samma period 2022, men högre än år 2021. Den har gått ner på totalen inom samtliga verksamhetsområden, förutom hemtjänst och hälso- och sjukvård, sedan föregående år. Minskningen beror främst på att korttidssjukfrånvaron har gått ner inom samtliga verksamhetsområden. Den minskningen tros bero på att pandemin under 2022 påverkade korttidsfrånvaron utifrån de restriktioner som fanns då. Korttidssjukfrånvaron beror främst på infektionssjukdomar och att det fortfarande råder restriktioner vid arbete inom vård och omsorg.

Långtidssjukfrånvaron har gått upp inom förvaltningen och ligger högre än både år 2022 och 2021. Sjukfrånvaroorsaken grundar sig främst i psykisk ohälsa samt fysiska sjukdomar och besvär där det i flera fall är en väntan på operation/behandling eller rehabilitering tillbaka efter den. I de flesta fall är varken korttids- eller långtidssjukfrånvaron arbetsrelaterad.

Det är verksamhetsområde hemtjänst och hälso- och sjukvård som har en hög sjukfrånvaro med 10%, vilket kan härledas till hemtjänsten. Inom verksamheten är det en hög grad av korttidssjukfrånvaro, men ökningen sedan föregående år återfinns inom långtidssjukfrånvaron. Det pågår för tillfället ett större arbete inom hemtjänstorganisationen för att belysa olika delar som i förlängningen förhoppningsvis blir en del av att få ner sjukfrånvaron. Exempelvis hur hemtjänstgrupperna organiseras bemanningsmässigt och planeringen av insatserna hos kund. Ett arbete är även påbörjat inom ramen för riskorienterat arbetssätt för att arbeta vidare med dessa enheter utifrån friskfaktorer.

För att sänka sjukfrånvaron har verksamheterna i övrigt arbetat med hygienrutinerna, att fånga upp tidiga signaler, uppföljningar med de som är sjukskrivna och anpassningar av arbetet i den mån det är möjligt i verksamheterna. Det har även arbetats aktivt med det systematiska arbetsmiljöarbetet utifrån olika aktiviteter i samband med APT samt bemannings- och schemaplaneringen för att skapa goda förutsättningar.

Övertid

Övertiden har gått ner på totalen för perioden januari-december 2023 i förhållande till samma period 2022, men ligger fortfarande högre än 2021. Den har gått ner inom verksamhetsområdena äldre, hemtjänst, hälso- och sjukvård samt LSS/Socialpsykiatri, vilken främst härleds till att pandemin under år 2022 ledde till mycket sjukfrånvaro i kombination med svårigheter att dels få in vikarier, dels att använda resurstiden effektivt.

Inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorgen har övertiden gått upp, vilket förklaras av hög personalomsättning och svårigheter att rekrytera socialsekreterare. Det har även varit specifika ärenden som med kort varsel medfört ett behov av mer bemanning än vad som varit planerat, vilket medfört att ordinarie medarbetare har behövt arbeta övertid.

Den främsta anledningen till övertid inom omsorgs- och socialförvaltningen är att den till största delen består av verksamheter som inte kan stå obemannade eller gå ner i bemanning. Detta medför att exempelvis frånvaro av ordinarie personal i de flesta fall måste ersättas bemanningsmässigt och vid brist på vikarier ökar risken för att ordinarie medarbetare behöver arbeta mer. Verksamheternas karaktär innebär även att enskilda ärenden med kort varsel kan visa sig kräva mer bemanning än vad som varit planerat och även då blir tillgången på vikarier avgörande.

För att minska övertiden har verksamheterna arbetat aktivt med; rutiner, scheman och planering av bemanningen, nyttjandet av resurstid för att täcka frånvaro samt att stärka upp både vikariatillgången och den ordinarie bemanningen.

5. Styrtal

Styrtal	Planerat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Andel av förvaltningens medarbetare har fått introduktion i Nära vård, %	100	i.u.	92	i.u.
Andel aktuella genomförandeplaner, %	100	89	i.u.	i.u.
Andel kunder som har en namngiven fast omsorgskontakt inom äldreomsorgen, %	60	100**	i.u.	i.u.
Andel personer inskrivna i kommunens hemsjukvård som har en rehabiliteringsplan, %	25	i.u.	i.u.	i.u.
Andel personer inskrivna i kommunens hemsjukvård som har en vårdplan, %	90	i.u.	i.u.	i.u.
Kostnad barn och ungdomsvård ska minska, kr/invånare	2 438	i.u.*	3 592	3 277
*) Prel. uppgift publiceras v.14				
**) Siffran avser endast hemtjänst och endast de brukare som bedöms behöva en fast omsorgskontakt. Alla dessa har i nuläget fast omsorgskontakt.				

Ett arbete kommer att göras framåt för att etablera tydlig dokumentation till styrtal och säkerställa att framtida styrtal går att ta fram ur verksamhetssystem. Utveckling pågår redan i dagsläget som möjliggör bättre uppföljning framåt.

6. Intern kontroll

Kontrollmoment	Status
Kontroll av återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.	Utfört
Att kommunens rutiner gällande bisysslor följs.	Utfört
Kontroll av vilka statsbidrag som nämnden ansökt om och valt att inte ansöka om.	Utfört
Kontinuitetsplaner skall vara aktuella och ändamålsenliga för varje verksamhetsområde inom omsorgs- och socialförvaltningen	Utfört
Kontroll av skydd av sekretessbelagda uppgifter i verksamhetssystemet Lifecare	Utfört
Kontroll av kontinuitet gällande bemanning	Utfört

Omsorgs- och socialnämnden är delvis nöjd med resultatet gällande återrapportering av delegationsbeslut.

Omsorgs- och socialnämnden är helt nöjd med resultatet gällande rutin för bisysslor.

Omsorgs- och socialnämnden är delvis nöjd med resultatet gällande kontroll av statsbidrag nämnden valt samt valt att inte ansöka om. En av svårigheterna med statsbidrag är den korta tid för när medlen får användas då vissa åtgärder/insatser tar längre tid att förbereda.

Omsorgs- och socialnämndens arbete med kontinuitetsplaner är påbörjat men ännu inte avslutat. Kontinuitetsplanerna har kopplingar till det kommunövergripande utvecklingsarbetet samt till "Ledningssystemet för kvalitet" som är under uppbyggnad.

Omsorgs- och socialnämnden är helt nöjd med resultatet gällande skydd av sekretessbelagda uppgifter i verksamhetssystemet Lifecare. Ny loggrutin gäller från september 2023.

Omsorgs- och socialnämnden är delvis nöjd med resultatet gällande kontroll av kontinuitet i bemanning för rollerna undersköterska, sjuksköterska och socialsekreterare.

Omsorg- och socialförvaltningen
Kommunstyrelsens förvaltning
Telefon: 010-234 50 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Mjölby kommun

Nämndens uppföljning av mål och budget 2023

Kultur- och fritidsnämnd

Beslutad av kultur- och fritidsnämnd. 2024-02-12/§ 5

Diarienummer: 2022:43

Dokumentansvarig nämnd: kultur- och fritidsnämnd

Dokumentansvarig tjänsteperson: förvaltningschef

Innehåll

1. Verksamhet och ansvarsområde	3
2. Redogörelse av verksamhet	3
2.1 Viktiga händelser under perioden.....	3
2.2 Kvalitetsarbete	5
2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden	6
2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål.....	7
2.5 Redovisning av särskilda satsningar.....	8
3. Ekonomi	9
3.1 Driftredovisning	9
3.2 Investeringsredovisning.....	10
4. Personal	10
5. Styrtalet.....	11
6. Intern kontroll	12

1. Verksamhet och ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämndens ansvar är att skapa förutsättningar för att kommunens invånare ska kunna delta i ett mångsidigt och kvalitativt fritids- och kulturutbud. Detta sker genom olika verksamheter i egen regi men också genom att stödja och uppmuntra det ideella föreningslivet och andra aktörers aktiviteter och initiativ inom verksamhetsområdet

2. Redogörelse av verksamhet

2.1 Viktiga händelser under perioden

Under 2023 har biblioteken arbetat med ett projekt som finansierats med hjälp av kulturrådsmedel, Bubblan, för att kompetensutveckla personalen i läsfrämjande metoder och att förbättra verksamheten riktad till barn och unga. Även ett nytt projekt har startats, med hjälp av UX-metoder undersöks vad ungdomar i åldern 10-12 eftersöker i biblioteksverksamheten.

Efter att den befintliga leverantören försatts i konkurs startade i slutet av året arbetet med att hitta en ny lösning för kommunens turistwebb.

2023 var ett ovanligt händelserikt år för kulturskolans verksamhet. Rambudgeten fick tre miljoner i tillskott och därmed började ett stort arbete med att utöka verksamheten, anställa personal, inventera nya lokaler, elevrekrytering, informationskampanjer och andra åtgärder som krävs vid stora förändringsarbeten. En översyn/revidering av kulturskolans avgifter renderade i sänkta terminsavgifter, olika typer av rabatter och även möjligheten att ansöka om reducerad avgift ända ner till noll kronor.

Inför höstterminens start fick kulturskolan tillgång till vissa delar av Kvarnparken. Med enkla medel har rummen iordningställt till ett skick som fungerar för verksamheten. Nu finns det en fin danssal, tre rum för digitala medier (film, digital musik och 3D-modellering/VR). Även Rotundan används för en liten teaterverksamhet och ett samarbetsprojekt med Blåklintskolans högstadium.

Tryggheten är en oerhört viktig del i fritidsgårdarnas verksamhet och där mycket tid lagts på diskussioner med ungdomarna om attityder, inställning, identitet, glorifieringar och så vidare. Arbetet är ständigt pågående och alltid aktuellt huruvida ungdomarna väljer att se fritidsgården som en trygg plats att vistas på. Våldet har blivit en central del i ungdomarnas liv oavsett om det handlar om krig i världen eller gängkriminaliteten som kryper oss allt närmre.

16 plus verksamheten "Afterschool Kungshöga/Dacke startades åter upp under våren. Verksamheten har varit väldigt uppskattat av både elever och personal.

Verksamheten "Queerius" har nu funnits i snart ett år. Queerius är en HBTQIA+ verksamhet där unga kan umgås med vänner, delta i aktiviteter och träffa fritidsledare i en trygg miljö där besökaren får vara normen. Personalen har ett stort fokus på delaktighet och ungdomsinflytande i verksamheten och skapar verksamheten utifrån ungdomarnas önskemål. Personalen ser framgångar under året i form av större gemenskap och vänskapskrets bland ungdomarna.

Under året startades SSPF - samarbete mellan Skola, Socialtjänst, Polis och Fritid. Målgruppen är 10 – 17 år och syftet med nätverket är att fånga upp ungdomar som tenderar/väljer att göra mindre lyckade val i livet. Via samtycken från vårdnadshavare skapas en arbetsgrupp där samtliga representanter finns med för att sedan utforma en individanpassad arbetsinsats.

Seniorverksamheten Zenit utökade verksamheten med en mer permanentad aktivitet "tennis på studs" vilket varit en succé i besökargruppen. Verksamheten har även utökats med "Öppen verksamhet" på torsdagar.

Fritidsbanken tvingades, på grund av arbetsmiljöproblem i lokalen, att hitta nya lokaler. Under sommaren kunde verksamheten bedrivas i Kvarnparken och därefter under sensommaren istället flytta in i tillfälliga lokaler i Gallerian. Flytten till Gallerian blev ett lyft och verksamheten noterar en kraftig ökning av utlån i butik.

Regnbågsvecka arrangerades i början av maj med diverse programinslag och avslutande parad och konsert. Paraden genomfördes i direkt anslutning till Stadsloppet till vilken även Regnbågsveckan stod för medaljer till loppets deltagare.

Stadsloppet genomfördes med cirka 800 deltagare varav 400 barn. En nyhet för året var att det även erbjöds en kortare slinga efter initiativ från pensionärsorganisation.

Kulturfestival genomfördes för andra året i rad. Totalt erbjöds 37 olika programpunkter. Störst publik drog gratiskonserten på Gästisscenen med Pappa Kapsyl som sågs av drygt 300 barn och vuxna.

Konstverket "Tidsmaskinen" uppfördes vid Pinalyckan i Öjebro. Projektet som finansierats via medel från Regionen genomfördes i samverkan med Öjebro Hembygdsförening och allmänheten.

Ny aktivitetsplats uppfördes i Väderstad innehållande både utrustning för spontanidrott, kulturverksamhet och utegym. Anläggningen invigdes under november månad.

Toyota meddelade under hösten att deras expansionsplaner inte omfattar Lundbyvallen under de närmsta åren. Innan detta besked hade en enklare förstudie kring att placera idrottsanläggningen vid Tunet genomförts.

Mjölby Pistolklubb tog i bruk och invigde sin del av anläggningen vid Hulje Skyttecentrum i början av sommaren.

En omfattande översyn av regler för föreningsbidrag slutfördes under våren och ett nytt reglemente trädde i kraft den första juli. Två nya bidragsformer skapades samt formaliserad modell för dialogmöten och krav på förväntansdokument för föreningar som bedriver barn- och ungdomsverksamhet.

2.2 Kvalitetsarbete

Biblioteken har lagt in allmänhetens synpunkter som en stående punkt på arbetsplatsträffarna. Biblioteken uppmuntrar även besökare att lämna synpunkter via kommunens synpunktshantering.

Biblioteken har vi även påbörjat UX-projektet som syftar till att ta in synpunkter från ungdomar i åldern 10-12 år. Detta kommer att fortsätta under 2024.

Kulturskolan har arbetat med uppsökande verksamhet i form av besök i skolor och på fritidsgårdar, samt att bjudit in skolelever till Kvarnparken för prova-på, vilket har medfört möjligheten att skanna av vilket intresse som finns för kulturskolans nya ämnen.

Kulturskolan har ett pågående arbete inom digitalisering där det under 2023 har producerat fler filmer som ska stödja elevernas inläring och även ge vårdnadshavare möjlighet att ta del av undervisningen. I liten omfattning har dessutom elever kunnat få undervisning på distans, via Google Meet.

Vid årets öppet hus hade kulturskolan en arabisktalande tolk på plats. Under året har även texter på olika språk tagits fram via Chat GPT 4.

Kvalitetsarbetet på fritidsgårdarna har haft olika perspektiv och bland annat innehållit inflytande, marknadsföring, trygghet och hälsofrämjande arbete.

Fritidsgårdarnas arbete med ungdomsinflytande har varit och är högaktuellt. Arbetet som påbörjades under hösten 22, med tydliga rutiner för hur förslag och önskemål tas emot, har fallit väl ut och där man ser en ökning av ungdomsproducerad verksamhet.

Fritidsgårdarna har jobbat mycket med trygghetsfrågor under året, både i skolmiljön och i fritidsgårdsmiljön. Arbetet anses ha lett till att ungdomarna upplever både fritidsgårdarna och rasterna i skolan som tryggare. Även

trygghetssamtal och trygghetsvandringar med barnen på fritidshemmet har genomförts för att på det sättet se förbättringsmöjligheter i verksamheten.

Avsaknaden av skuggplatser vid Lundbybadets utebad har uppmärksammats via Mjölbyförslag och synpunkt. En utredning har genomförts vilket har lett till att flera åtgärder kommer att genomföras som möter upp behovet, exempelvis fasta parasoll i anslutning till plaskbassängen.

Lundbybadet har under året fokuserat extra mycket på säkerhetsarbetet. En säkerhetsgrupp har startats som arbetat fram en rad punkter som det ska arbetas vidare med, bland annat kring anslag i huset, hur information förmedlas till kunder och hur personalen aktivt ska arbeta med att informera kunderna. Omvärldsbevakning har genomförts via studiebesök i andra simhallar.

Tre personer inom Lundbybadet arbetar aktivt med att utbilda personalen till validerare för att standardisera yrkesrollerna – arbete inom bad samt badvärd.

2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden

Kommunfullmäktigemål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Den fysiska och psykiska hälsan för barn och ungdomar boende i Mjölby kommun ska förbättras utifrån självskattning i om-mig enkäten	70,6% (59,2% tjejer, 82,0% killar) välmående hos elever utifrån frågor om fysisk och psykisk hälsa i enkäten, enligt sammanfattning "Ungdomar med bra hälsa" i den regionala ungdomsenkäten, om-mig enkäten		70,7	71,8
Utbudet och tillgängligheten av kultur- och fritidsverksamheter till åldersgruppen 65+ ska öka	Antal aktiviteter 2021: 509 stycken		510	2 094
Kulturskolan ska under åren 2023-2024 öka antalet elever med 200 stycken	2021: 537 elever		200	153

Utfall 2021: 70,6% (tjejer 59,2%, killar 82,0%)

Utfall 2022: 71,2% (tjejer 60,0%, killar 82,4%)

Utfall 2023: 71,8% (tjejer 60,4%, killar 83,2%)

Samtliga utfall baserar sig på ett glidande medelvärde över tre år. Utfallet för 2022 är justerat i efterhand på grund av omräkning. Tidigare har 71,4% rapporterats.

Exempel på aktiviteter som genomförts med koppling mot målet kring fysisk och psykisk hälsa har framförallt skett via fritidsgårdarna, exempelvis: aktiviteter i idrottshallar, rörelseglädje med koppling mot teater, dans och friluftsliv, bemötande, beteende och sociala kontakter, främjande av personlig utveckling med fokus på meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet,

inflytande där barn och ungdomars idéer tas tillvara, HBTQIA+ verksamheten Queerius och 16+ verksamhet på gymnasieskolorna.

Andra exempel på aktiviteter som genomförts inom förvaltningen är: Stadsloppet, ungdomssalong inom konst, ny aktivitetsplats i Väderstad, feriejobb inom kultur, Regnbågsvecka, lovaktiviteter som främjar rörelse, läsfrämjande kreativitet och gemenskap, uppsökande kulturverksamhet mot nya målgrupper och nya ämnen.

Utbud och tillgänglighet av aktiviteter till åldersgruppen 65+ har med råge nått målvärdet. En stor bidragande orsak till utfallet är de verksamheter som Lundbybadet erbjuder inom grupp- och vattenträning. Konceptet "Fort Gjort", som innebär flera korta pass, tillsammans med badets valda inriktning mot att utbudet ska passa alla målgrupper medför att utfallet på antal aktiviteter blir högt. Även verksamheten på Zenit och dess utökade öppettider samt verksamhet "Tennis på studs" bidrar till måluppfyllelsen. Utöver dessa verksamheter noteras även flera genomförda seniordagar och flertalet aktiviteter, riktade mot målgruppen, inom biblioteksverksamheten.

Kulturskolans nya verksamheter, dans och digitalt skapande inom musik/film, tillsammans med en gedigen marknadsföring och flertalet aktiviteter i uppsökande syfte medför att målet beräknas vara uppfyllt år 2024. Det nya avgiftssystemet med lägre avgifter och möjligheter till avgiftsreducering bidrar också till måluppfyllelsen.

2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål

Nämndsmål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Utbudet av föreningsaktiviteter för barn och unga i åldern 7-25 år ska öka	Antalet bidragsberättigade deltagartillfällen i föreningsaktiviteter 2021: 112 393 st		112 394	129 397

Utgångsvärden:

2019	145 747 st.
2020	122 927 st.
2021	114 458 st. (felaktigt antal i angivet mål)
2022	129 397 st.

Förvaltningen noterar att det är en tydlig trend att antalet föreningsaktiviteter är på väg tillbaka till de nivåer som var före pandemin. Nya bidragsregler, med generellt ökade bidragsnivåer och nya bidragsformer, en fortsatt utveckling av kommunala anläggningar och nya anläggningar uppförda av föreningar bidrar till bedömningen att antalet deltagartillfällen kommer att öka ytterligare under kommande år.

En "PEP"-dag i samverkan mellan Fritidsbanken och föreningslivet arrangerades under året och även en föreningsmessa. Fritidsbankens utbud,

med möjlighet att prova på, beräknas också på sikt ge effekt av ett ökat föreningsdeltagande.

2.5 Redovisning av särskilda satsningar

- Bidra till att öka antalet grundskolor som bedriver uppföljande simundervisning i syfte att flera barn ska nå upp till kunskapskraven i år 6.

Lundbybadet för kontinuerlig dialog med utbildningsförvaltningen kring hur skolbad ska bedrivas framåt där planering i samverkan med idrottslärare ingår.

Ett nytt avtal mellan kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen har tagits fram i syfte att ytterligare tydliggöra förvaltningarnas olika roller och ansvar och skapa bättre förutsättningar för ett ökat nyttjande av badets tjänster.

- Öka tillgängligheten till våra naturnära stråk, motionsspår, vandringsleder och naturreservat.

Östgötaleden har utvecklats med översyn av skyltar och markeringar. Naturkartan har kompletterats.

-Inom samtliga verksamhetsgrenar, öka andelen utåtriktade insatser/aktiviteter som äger rum utanför ordinarie verksamhetslokaler

Fritidsbanken har varit aktiva och medverkat på flera aktivitetsdagar, exempelvis Bostadsbolaget Dag, Hulje dagen, familjedag vid Sya Skidklubb, Parasportdag med mera. Flertalet besök vid skolor har också genomförts.

Kulturfestival genomfördes under några dagar i maj med totalt 37 programpunkter och en välbesökt konsert med Pappa Kapsyl.

Ett antal större event har genomförts under sport- sommar och höstlov i samverkan med föreningsliv och som har innehållit diverse prova på aktiviteter.

Utomhusbio har visats vid tre tillfällen varav ett i samband med det årliga kräftfisket.

Fritidsgårdarna har jobbat för att få fler ungdomar att röra på sig och att hitta lusten att medverka fysiskt. Exempelvis besök i skateparkerna, erbjuda friluftsliv och lägerverksamhet.

Skolavslutningsresa till Liseberg arrangerades för årskurs nio. För årskurs sju och åtta arrangerades skolavslutningsevent vid Lundbybadet.

-Bidra till ökad trygghet bland elever på kommunens högstadieskolor

Utöver det som fritidsgårdarna arbetar med på samtliga högstadieskolor i form av rastverksamhet har ett utökat samarbete genomförts på Trojenborgsskolan. Fritidsledare har arbetat i skolmiljö under förmiddagstid med vistelse i korridorer för en ökad vuxennärvaro, trygghet och möjlighet att kunna samtala/möta upp ungdomar och även lotsa tillbaka till klassrum.

Fritidsgårdarna har även fortsatt med arbetet utifrån 2022 års åtagande – främja ungas skolnärvaro genom att skapa en miljö där alla kan och vill vara.

3. Ekonomi

3.1 Driftredovisning

Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudg 2023	Driftbudg 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Nämnd och styrelseverksamhet	5 818	5 818	5 823	-4
Fritid	75 107	50 886	50 893	-8
Kultur	33 046	29 621	28 584	1 037
Summa	113 971	86 325	85 300	1 025

Slagsummering (tkr)	Driftbudg 2023	Driftbudg 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Intäkter	0	-27 646	-29 444	1 798
Personalkostnader	46 169	46 169	45 773	396
Lokalkostnader	45 734	45 734	45 540	194
Övriga kostnader	21 458	21 458	22 720	-1 262
Kapitalkostnader	610	610	711	-101
Summa	113 971	86 325	85 300	1 025

Jämfört med tidigare prognoser under året blev det för kultur- och fritidsnämnden ett betydligt bättre resultat än vad som kunde förväntas. Den största positiva avvikelserna var att Lundbybadet under hösten vände ett förväntat negativt resultat på cirka – 500 tkr, till ett plusresultat på dryga 500 tkr. Intäkterna ökade rejält under året sista månader och för första gången på flera år passerade intäkterna budgeterat belopp. Intäkterna uppgick till 10 648 tkr vilket är den högsta noteringen sedan kommunen övertog verksamhetsdriften år 2013. Även lägre personalkostnader än budgeterat har bidragit till den positiva avvikelserna.

I övrigt noteras ett större överskott för kulturskolan med koppling till det ramtillskott som tillförts för att utveckla och skapa nya verksamhetsformer. De nya verksamheterna, dans och digitalt skapande inom film/musik, startade på

allvar från och med höstterminen med effekten att budgeterat belopp under verksamhetens första år inte har förbrukats i sin helhet.

För övriga verksamheter noteras överskott inom föreningsbidrag och allmän kultur. Båda verksamheterna tilldelades en ökad ram inför 2023 där vissa planerade poster inte tagits i anspråk, inte har kunnat genomföras eller har genomförts till en lägre kostnad är planerat. Det nya anläggningsstödet har blivit en succé och där hela budgeterade beloppet har använts. Budgeterat belopp för utvecklings-/projektstöd har inte nyttjats men bör få tid att implementeras hos kommunens föreningar.

Både fritidsgårdar och idrottsanläggningar noterar underskott på cirka 200 tkr. I båda fallen utgörs underskotten av lägre intäkter än vad som budgeterats. Även verksamheten vid Skogssjön redovisar ett negativt resultat på drygt 200 tkr. Även i detta fall är lägre intäkter än budgeterat den största orsaken till underskottet.

För slagsummeringen utgörs den största avvikelserna av högre intäkter kopplat till ej budgeterat lönestöd och intern ersättning för personal samt olika former av projektstöd, beviljade till flera av nämndens verksamheter från Kulturrådet och Regionen. Även högre intäkter än budgeterat för Lundbadet påverkar utfallet. Merparten av de högre intäkterna balanseras mot ökade "övriga kostnader".

3.2 Investeringsredovisning

Projektområde	Ack utfall	Budget	Avvikelse
	2023	2023	2023
Ram för mindre investeringar	516	600	600
Summa	516	600	600

Årets investeringar består av inventarier till Kvarnparken samt ljudanläggning, städmaskin och gymutrustning till Lundbybadet.

4. Personal

	Sjukfrånvaro i procent			Övertidskostnad i tkr		
	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack
	2021-12	2022-12	2023-12	2021-12	2022-12	2023-12
Hela förvaltningen	3,6	5,2	3,7	83	109	35
Totalt	3,6	5,2	3,7	83	109	35

Sjukfrånvaron, beräknat på hela året, ökade något jämfört med ackumulerat utfall för perioden januari – augusti men fick ett lägre utfall än för perioden januari – april. Sjukfrånvaron får anses vara på en relativt låg nivå och som inte

utgör skäl för vidare åtgärder. Som tidigare utgörs frånvaron i huvudsak av korttidsfrånvaro 1 – 14 dagar. Ingen verksamhet noterar frånvaro över gränsvärdet 9,6%.

Övertid används med restriktivitet och har ett förhållandevis lågt utfall.

5. Styrtalet

Styrtalet	Planerat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/invånare	6,0	5,4	4,5	3,2
Lån från kommunala bibliotek, antal/invånare	7,0	6,0	5,9	4,9
Aktivitetstillfällen genomförda av biblioteken, antal	500	385	314	156
Besökare externa aktiviteter utanför bibliotekslokalerna, antal	1 600	2 809	2 965	368
Besökare fritidsgårdarnas eftisverksamhet/öppetdag (Skänninge och Mantorp), antal	60	45	47	31
Besökare fritidsgårdarnas kvällsverksamhet/öppetdag, antal	90	81	83	50
Besökare mötesplats seniorer (Zenit) per öppetdag, antal	20	19	22	15
Besökare Lundbybadet, antal	130 000	123 530	116 388	72 894
Registrerade skolbad Lundbybadet, antal elever	11 000	8 321	9 672	9 100
Elever i kulturskolan 1 oktober, antal	625	690	606	537
Elever i kulturskolan med utländsk bakgrund, andel%	17,5	i.u	16,2	15,8
Elever i kulturskolan vars föräldrar saknar eftergymnasial utbildning, andel%	30,0	i.u	22,3	23,7
Fritidsbanken utlån i butik, antal	2 000	3 746	973	i.u
Fritidsbanken aktiviteter med utlån utanför butik, antal	20	35	20	i.u
Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/invånare 7 - 20 år	26,0	i.u	27,3	20,8

Lundbybadets besöksiffror visar att antalet är på väg att nå de nivåer som var före pandemin. Besöksantalet återspeglas också i badets ekonomiska utfall för året med höga intäktsbelopp.

De nya verksamhetsformerna inom kulturskolan börjar få effekt och återspeglas i antalet elever som har nått en betydligt högre nivå än vad som var angivet i prognosen för 2023. Målet, ökning av antalet elever med 200 jämfört med 2021, är på god väg att uppnås.

Även Fritidsbanken visar fina siffror där utlånen nästan fördubblades mot vad som var angivet i prognosen.

6. Intern kontroll

Kontrollmoment	Status
Kontroll av återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.	Genomförd
Att kommunens rutiner gällande bisysslor följs.	Genomförd
Kontroll av vilka statsbidrag som nämnden ansökt om och valt att inte ansöka om.	Genomförd
Att föreningar som beviljats stöd till riktade insatser till barn- och ungdomsverksamhet i syfte att behålla, få tillbaka eller rekrytera nya medlemmar, använder medlen till det som ansökan avsågs.	Genomförd
Att eventuella stängningar av enskilda verksamheter, orsakade av personalbrist på Lundbybadet, sker enligt fastställda rutiner och prioriteringsordning.	Genomförd

Samtliga internkontrollmoment, både kommungemensamma samt nämndspecifika, är genomförda enligt fastställd plan och enligt angivna tillfällen. Samtliga kontrollmoment påvisar en korrekt hantering och lämnas utan krav på eller behov av vidare åtgärder.

De nämndspecifika momenten har återrapporterats och godkänts av kultur- och fritidsnämnden 2023-12-06. De kommungemensamma behandlas av nämnden 2024-02-12.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens Förvaltning
Telefon: 0142-850 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Mjölby kommun

Nämndens uppföljning av mål och budget 2023

Miljönämnd

Beslutad av miljönämnd. 2024-02-13/§ 17:

Diarienummer: MN-2022-301

Dokumentansvarig nämnd: miljönämnd

Dokumentansvarig tjänsteperson: Jenny Asp-Andersson, miljöchef

Innehåll

1. Verksamhet och ansvarsområde	3
2. Redogörelse av verksamhet	3
2.1 Viktiga händelser under perioden.....	3
2.2 Kvalitetsarbete	3
2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden	3
2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål.....	3
2.5 Redovisning av särskilda satsningar.....	4
3. Ekonomi	4
3.1 Driftredovisning	4
3.2 Investeringsredovisning.....	4
4. Personal	5
5. Styrtal.....	5
6. Intern kontroll	6

1. Verksamhet och ansvarsområde

Både nämnd och förvaltning är gemensamma för Mjölby, Boxholms och Ödeshögs kommuner. Miljönämndens uppgift är att skydda miljön och människors hälsa mot skador och olägenheter samt att verka för säkra livsmedel. Nämnden samordnar den kommunala naturvården.

Miljönämndens arbete finansieras genom budgetanslag samt intäkter i form av fasta årliga tillsyns- och kontrollavgifter, timavgifter samt ansöknings- eller anmälningsavgifter enligt taxor fastställda av kommunfullmäktige i respektive kommun.

2. Redogörelse av verksamhet

2.1 Viktiga händelser under perioden

I början av år 2023 kom en ny modell för riskklassning av livsmedelsföretag. Miljökontoret planerade att använda en integrerad e-tjänst för omklassningen, men det har varit problem med integrationen.

2.2 Kvalitetsarbete

Miljökontoret har under året infört digital ankomststämpel, vilket effektiviserat administrationen.

Miljökontoret arbetar för att förbättra resultaten i Insikt (nöjd-kundindex-för företag), bland annat behöver fler livsmedelsföretag nås av enkäten.

Många av de synpunkter och klagomål som miljökontoret tar emot berör andra verksamheter. Miljökontorets handläggning går i mångt och mycket ut på att avgöra om klagomålet är befogat eller inte.

2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden

Kommunfullmäktigemål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Miljönämnden ska verka för god tillgång av dricksvatten av hög kvalitet, säkra grundvattnet och säkerställa livsmiljön i våra vatten. Planerade aktiviteter i de nämndspecifika målen ska vara genomförda/påbörjade under år 2023	Med stöd av målet sätts mer fokus på vatten		100	100

För mer information om genomförda aktiviteter se uppföljning av nämndspecifika mål.

2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål

Nämndsmål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Miljönämnden ska säkerställa minskade utsläpp från enskilda avlopp, urval av fastigheter görs riskbaserat, inventering koncentreras till områden där undermåliga avlopp medför störst risk för negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön genom att ställa krav på begränsade utsläpp av fosfor och kväve och genom att prioritera tillsynen av enskilda avlopp. Planerad tillsyn av 100 stycken fastigheter	Under 2022 har inte någon egeninitierad tillsyn genomförts, inkommande ansökningar och anmälningar har prioriterats		100	103
Miljönämnden ska bedriva tillsyn så att utsläppen av kväve och fosfor från jordbruk och hästhållning minskas samt att tillförseln av växtskyddsmedel minskar. Planerad tillsyn 56 stycken lantbruk	Tillsynsbehov 92 stycken anmälnings- och tillståndspliktiga lantbruk		56	41
Miljönämnden ska prioritera och genomföra tillsyn så att de krav som behövs för att utsläppen av näringsämnen och prioriterade och särskilda förorenande ämnen från avloppsledningsnät och avloppsreningsverk minskar till vattenförekomster. Planerad tillsyn 6 stycken	Tillsynsbehov 6 stycken		6	6
En hållbar dagvattenhantering ska långsiktigt skapa värden för stad och miljö genom att minimera negativ påverkan på naturen och människors hälsa. Miljönämndens bidrag är att bedriva tillsyn på befintliga dagvattenanläggningar. Planerad tillsyn av tre huvudmän för dagvattenanläggningar	Tillsynsbehov okänt antal dagvattenanläggningar		3	3

Tillståndspliktiga lantbruk får tillsyn varje år. För anmälningspliktiga lantbruk fördelas tillsynsbesöken över en treårsperiod, vilket gör att antalet tillsynsbesök kan variera mellan åren.

Förväntad effekt av aktiviteterna är minskad negativ påverkan på vatten.

2.5 Redovisning av särskilda satsningar

För att vattnen ska bevaras, förbättras och återställas med målet att vattnen ska nå eller bibehålla god status avser miljönämnden att:

- ✓ bidra till kalkning av sjöar, vattendrag eller våtmarker
- ✓ fortsätta projektet med reduktionsfiske i Hargsjön, förlängt ett år
- ✓ arbeta vidare med våtmarksprojekt, lämpliga marker kartlagda i Mjölby kommun
- ✓ bidra till inventering och bekämpning av invasiva arter

För 2023 har miljönämnden blivit beviljade medel för att:

- införa integrerade e-tjänster, pågår
- ✓ införa digital ankomststämpel
- ✓ förstärkt arbetet med förorenade områden med medel
- ✓ projektinriktad inventering av mindre dricksvattenproducenter

3. Ekonomi

3.1 Driftredovisning

Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudget 2023	Driftbudget 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Miljönämnd	201	201	257	-56
Miljökontor	11 425	5 032	4 867	165
Summa	11 626	5 233	5 124	109

Slagsummering (tkr)	Driftbudget 2023	Driftbudget 2023	Utfall 2023	Avvik budg-utfall
	Bruttokostn	Nettokostn	Nettokostn	Nettokostn
Intäkter	0	-6 393	-6 161	-232
Personalkostnader	10 573	10 573	9 645	929
Lokalkostnader	497	497	501	-4
Övriga kostnader	538	538	1 121	-583
Kapitalkostnader	17	17	18	0
Summa	11 626	5 233	5 124	109

Utfall för personalkostnader är lägre än budgeterat beroende på frånvaro i form av föräldraledigheter och "glapp" i samband med rekryteringar.

Att utfallet för intäkter är lägre än budgeterat har olika orsaker, som frånvaro och att planerad kontroll inte hunnits med eller att tillsynen inte omfattats av avgifter.

Även utfallet för övriga kostnader är högre än budgeterat, något som beaktats i budget för 2024.

Uppföljning av verksamhetsplanen för 2023 visar på att miljökontoret utfört merparten av den planerade tillsynen och kontrollen.

3.2 Investeringsredovisning

Projektområde	Ack utfall	Budget	Avvikelse
	2023	2023	2023
Ram för mindre investeringar	60	200	140
Summa	60	200	140

Miljönämnden har varit med och betalat för nya ortofoton som kartunderunderlag i GIS.

4. Personal

	Sjukfrånvaro i procent			Övertidskostnad i tkr		
	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack
	2021-12	2022-12	2023-12	2021-12	2022-12	2023-12
Miljökontoret	2,60%	5,80%	3,70%	5	13	5
Totalt						

Miljökontoret har generellt låg sjukfrånvaro och lite övertid. Under 2022 påverkades sjukfrånvaron av en långtidsfrånvaro.

5. Styrtalet

Styrtalet	Planerat		Utfall	Utfall
	2023	Utfall 2023	2022	2021
Kontroller livsmedel, antal timmar	1 400	1 120	1 360	1 054
INSIKT Nöjd kundindex livsmedelskontroll	79	i.u.	71	77
Tillsyn hälsoskydd, antal	50	48	55	47
Tillsyn miljöskydd, antal	125	121	116	129
INSIKT nöjd kundindex miljöbalkstillsyn	76	i.u.	71	76
Nettokostnad för myndighetsutövning miljö o hälsa kr/inv (Kolada)	135	i.u.	110	164

Inom livsmedelsområdet är skillnaden mellan planerad och utförd kontroll störst, beroende på frånvaro och problem med att införa integrerad e-tjänst.

År 2022 har företagarnas upplevelse av kommunens service när det gäller myndighetsutövningen sjunkit. Mjölby kommun ligger nu på totalindex 68 och på plats 183 bland de 195 deltagande kommuner. Därmed ligger vi bland de 7 % sämsta kommunerna som deltagit i undersökningen.

I Kolada redovisas inte något resultat för området livsmedelskontroll för 2022, eftersom antalet svar var för litet. Miljökontoret har under 2023 utvecklat uppföljningen i syfte att höja svarsfrekvensen.

Resultatet för år 2023 presenteras i april 2024.

Under 2024 kommer en handlingsplan att tas fram som bland annat syftar till att skapa samsyn om och lära av varandra i frågor som rör service och bemötande både allmänt och inom myndighetsutövningen.

Uppgift saknas för nettokostnad för myndighetsutövning miljö o hälsa i Kolada.

6. Intern kontroll

Kontrollmoment	Status
Kontroll av återrapportering av delegationsbeslut till nämnd.	Genomförd
Att kommunens rutiner gällande bisysslor följs.	Genomförd
Kontroll av vilka statsbidrag som nämnden ansökt om och valt att inte ansöka om.	Genomförd
Ekonomi, uppföljning av månadsprognoser samt tertialuppföljning	Genomförd
Verksamhetsplanering, uppföljning av styr- och nyckeltal förplanerad tillsyn och kontroll	Genomförd

Kontrollerna visar på en ändamålsenlig hantering. Miljönämnden konstaterar att uppföljningen av nämndens internkontroll 2023 kommer att påverka internkontrollen för 2024, det finns ett behov av tätare prognoser för utfall.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens Förvaltning
Telefon: 0142-850 00
E-post: [mjölbykommun@mjolby.se](mailto:mjolbykommun@mjolby.se)
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

Mjölby kommun

Nämndens uppföljning av mål och budget 2023

Samhällsbyggnadsnämnd

Beslutad av Samhällsbyggnadsnämnd. 2024-02-29/§ xx:

Diarienummer: SBN/2023:26

Dokumentansvarig nämnd: Bjarne Sjögren

Dokumentansvarig tjänsteperson: Johan Cöster, samhällsbyggnadschef

Innehåll

1. Verksamhet och ansvarsområde	3
2. Redogörelse av verksamhet	3
2.1 Viktiga händelser under perioden.....	3
2.2 Kvalitetsarbete	5
2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden	6
2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål.....	7
2.5 Redovisning av särskilda satsningar.....	8
3. Ekonomi	9
3.1 Driftredovisning	9
3.2 Investeringsredovisning.....	13
4. Personal	15
5. Styrtalet.....	17
6. Intern kontroll	18

1. Verksamhet och ansvarsområde

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för kommunens stadsbyggnad med fysiska planering, exklusive översiktsplanering och är huvudman för detaljplaneringen. Till ansvarsområdet hör också mättnings- och kartverksamhet, förvaltning och utveckling av kommunens geografiska informationssystem (GIS), samt medverkan vid fastighetsbildning. Nämnden ansvarar för räddningstjänstens verksamhet. Uppdrag är att genom förebyggande arbete och operativa åtgärder skydda och rädda människor, egendom och miljö. I förebyggande syfte genomförs utbildningar och informationsinsatser. Det operativa arbetet innebär att rädda, säkra och skydda alla som vistas i kommunen vid eventuell brand, olycka, krissituation eller extraordinär händelse i fred och under höjd beredskap. Nämnden ansvarar också för kommunens tekniska verksamhet inom gatu-, park- vatten- och avlopps-, renhållnings- och kommunens fastighetsbestånd. Verksamheten är uppdelad i skattefinansierad och taxefinansierad verksamhet. Skattefinansierade verksamheten avser gator, gång- och cykelvägar, torg, parker samt kommunala lokaler och fastigheter. Inom dessa områden förvaltas kommunens anläggningstillgångar. Den taxefinansierade verksamheten avser förvaltning och utveckling av kommunens vatten- och avloppshantering samt avfallshantering. Vidare ansvarar nämnden för måltidsservice- och lokalvård. Myndighetsbeslut inom samhällsbyggnadsnämndens verksamhetsområden fattas av Byggnämnden som är placerad direkt under kommunfullmäktige.

2. Redogörelse av verksamhet

2.1 Viktiga händelser under perioden

Stadsbyggnadskontoret har driftsatt en ny e-tjänst för bygglov och karttjänster. E-tjänsten har underlättat för sökande och även bidragit till en effektivare handläggning. Det har också genomförts kommunikations- och informationsinsatser kopplat till e-tjänsten med positiv feedback från användare. Stadsbyggnadskontoret har infört myndighetspost som underlättar kommunikeringen mellan bygglovshandläggarna och de sökande.

Mjölby kommun avsätter årligen cirka 3,6 miljoner kronor till investeringsmedel i väghållningen som ska bidra till att öka trafiksäkerheten i kommunen. Under 2023 har det bland annat byggts en gång- och cykelväg på Bockarpsvägen i

Mjölby. Busshållplats Odengatan, längs med Svarvaregatan i Mjölby, har tillgänglighetsanpassats. Lekplatserna på Maskrosgränd, Björkgatan och Sliparevägen i Mjölby har byggts om och i samband med det avvecklades lekplatserna på Gräsvägen och Betarevägen i Mjölby.

Inom fastighetsavdelningen påbörjades en om- och tillbyggnation av Lagmansskolan, vilket är en del i omställningen av en förändrad skolorganisation inom Mjölby tätort. För Lagmansskolan innebär det en övergång från årskurs 4-9 till enbart årskurs 7-9. Under våren 2024 färdigställs första etappen och vid årsskiftet ska projektet vara helt färdigställt med inflyttning i början av 2025.

Det svenska klimatmålet 2045 innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre år 2045, än utsläppen som uppmättes 1990. Som en del i att efterleva det svenska klimatmålet 2045 och Mjölby kommuns energi- och klimatplan har fastighetsavdelningen under kvartal fyra 2023 påbörjat upphandlingen av ett energieffektiviseringsprojekt. Projektet genomförs under 2024 och 2025, vilket innebär att 55 fastigheter åtgärdas inom energiområdet, med fokus på att sänka fjärrvärme- och elförbrukningen. Målsättningen är att minska den totala energiförbrukningen med cirka 20 procent beräknat på årsbasis för de fastigheter som ingår i projektet.

Måltidsavdelningen ser fortsatta prishöjningar på livsmedel. Effekten av det resulterar i att menyerna behöver anpassas ytterligare. Trots det upprätthåller vi måltidspolicyn. Vidare har verksamheten svårt att hitta personal med rätt kompetens. Dagens brist på kockar leder till förlängda vakanser.

Hulje återvinningscentral (ÅVC) tar inte längre emot asfaltsavfall vilket medför att det asfaltsavfall som uppkommer vid en vattenläcka måste transporteras och deponeras i annan kommun. Det är inte heller möjligt att köpa asfaltskross från Hulje ÅVC. Kommunen har tre år på sig att avyttra den asfalt som finns upplagd på Hulje ÅVC. Om så inte sker klassas det som deponi och deponiskatt tillkommer. Olika avsättningsmöjligheter söks för asfalten.

Samråd gällande vattentjänstplan har genomförts och arbetet med att färdigställa vattentjänstplanen pågår. Vattentjänstplanen beskriver hur kommunen långsiktigt planerar för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster samt vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna Va-anläggningarna ska fungera vid skyfall.

Samråd har genomförts för att ansöka om tillstånd att ta vatten från Vättern. Med vatten från Vättern har kommunen två större vattenresurser för vattenproduktion.

2.2 Kvalitetsarbete

Kvalitetsbegreppet utgår från vad vi gör för dem vi faktiskt verkar för, det vill säga våra medborgare och kunder. Under året har samhällsbyggnadsförvaltningen arbetat med att förbättra vår kvalitet ut mot medborgarna. Stadsbyggnadskontoret har stärkt upp sina resurser och arbetat målinriktat med

förbättringsarbete för en ökad kommunikation och dialog, i syfte att stärka förtroendet och nöjdheten hos våra medborgare och företagare i kommunen. Vi har arbetat med ökad tillgänglighet och service till våra kunder genom att utveckla e-tjänster inom bygglov, beställning av kartor och mättjänster.

Fokus har legat på att möjliggöra lika villkor hos kommunens invånare genom att installera en passagesensor vid på Hulje ÅVC som registrerar företagsbesökare. Tidigare år har företagen haft ett årskort vilket inte återspeglade nyttan av anläggningen fullt ut.

Som en följd av bland annat klimatförändringar och samhälls- och teknikutveckling ställs nya krav på räddningstjänsten. För att riskminimera och effektivisera det operativa arbetet ses samtliga operativa delområden över. Såväl personella som materiella resurser optimeras för att alla typer av räddningsinsatser ska kunna genomföras på ett så effektivt och säkert sätt som möjligt.

Måltid- och lokalvårdsservice har under året genomfört ett måltidsråd med skolelever där skollunchen har diskuterats. Alla måltidsservices medarbetare har genomfört en utbildning i service- och bemötande, vilket resulterade i en förbättrad upplevelse i skolrestaurangerna.

Fastighetsavdelningen har under året påbörjat en förstudie för ett nytt fastighetssystem med fokus på att förbättra servicen gentemot kunder för att förbättra Nöjd Kund Index. Avdelningen har även påbörjat utvecklingen av att digitalisera systematiskt brandskyddsarbete. Syftet är att underlätta och förenkla arbetet för verksamhetsutövare i form av chefer inom Mjölby kommun, fastighetsägare och räddningstjänsten.

Under 2023 har punktinsatser gjorts för att förbättra gatubelysningen så att medborgarna ska känna sig tryggare. Till grund för det ligger de synpunkter och felanmälningar som under 2023 inkommit från medborgarna via synpunktshanteringen, Mjölbyförslag och de trygghetsvandringar som gjorts. Ett exempel på en sådan insats finns i Väderstad. Efter att ett Mjölbyförslag fått bifall har två nya belysningspunkter installerats på gång- och cykelvägen vid Östbergavägen och Östadvägen.

2.3 Uppföljning av kommunfullmäktiges mål till nämnden

Kommunfullmäktigemål	Utgångsläge mål- och budget 2023	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Kommunen ska ha en god planberedskap som möter behovet av ett varierat utbud av bostäder, goda livsmiljöer och mark för utveckling av näringslivet	60 stycken bostäder	●	175	39
Kommunen ska ha en god planberedskap som möter behovet av ett varierat utbud av bostäder, goda livsmiljöer och mark för utveckling av näringslivet	4 hektar	●	15	14
Andelen räddningsinsatser där åtgärd påbörjas inom 10 minuter från larm ska öka	70%	●	71	72
Energianvändningen ska minska med två procent	Energianvändning för kommunala verksamhetslokaler uppgick 2021 till, elförbrukning, 72 kWh/kvm	●	70,6	68,0
Energianvändningen ska minska med två procent	Energianvändning för kommunala verksamhetslokaler uppgick 2021 till, fjärrvärmeförbrukning, 112 kWh/kvm	●	109,8	105,0
Energianvändningen ska minska med två procent	Energianvändningen i det kommunala belysningsnätet uppgick 2021 till 284 kWh/belysningspunkt	●	278,3	254,5
Energianvändningen ska minska med två procent	Energianvändningen vid Mjökulla reningsverk uppgick 2021 till 0,91 kWh/renad m3 vatten	●	0,9	0,59
Tryggheten i kommunens utemiljöer ska öka	Medborgarundersökningens fråga, jag känner mig trygg utomhus där jag bor när det är mörkt ute 73 % år 2021	●	74	76,4
Tryggheten i kommunens utemiljöer ska öka	Medborgarundersökningens fråga, jag känner mig trygg utomhus där jag bor när det är ljusst ute 94 % år 2021	●	95	96

Tre av fyra kommunfullmäktigemål bedöms bli uppfyllda och ett mål som bedöms inte bli uppfyllt.

Målvärdet för antalet bostäder i antagna detaljplaner om 175 bostäder i snitt per år under en treårsperiod, blev 39 bostäder för 2023. Målet är därmed inte uppfyllt. Det beror främst på förseningen av antagandet för detaljplan Svartå Strand och Kvarnenområdet. Förseningen är kopplad till kommande utredningsbehov och markförhandlingar. Målvärdet gällande hektar verksamhetsmark blev 14,5 vilket man kan anse vara så nära målvärdet på 15 att det får ses som uppfyllt.

Målet om andelen räddningsinsatser där åtgärd påbörjas inom tio minuter från larm har uppfyllts. Förebyggande aktiviteter genom information, utbildning och tillsyn har genomförts. Operativt genom övning.

Energianvändningen har minskat mer än två procent. Fastighetssyner kvällstid och byte till LED-armaturer bidrar till en minskning av energianvändningen.

Tryggheten i kommunens utemiljöer har ökat. Vi genomför aktiviteter som ökar tryggheten. Några exempel på aktiviteter som ökar tryggheten är

gallring av tätortsnära skog, bättre belysning, ombyggnation av Norra Strandvägen och del av stadsparken.

2.4 Uppföljning av nämndspecifika mål

Nämndsmål	Nuläge	Bedömning	Målvärde	Senaste utfall
Företagarnas upplevda nöjdhet med Stadsbyggnadskontorets service ska vara bland de 20 % bästa kommunerna som deltar i SKR:s mätning INSIKT Nöjd kundindex	Stadsbyggnadskontoret ligger per den 1 november på index 56. Senaste utfall var index 48 vilket motsvarar ett resultat bland de 98 % bästa kommunerna av 164 deltagande i mätningen 2022. (Sveriges kommuner och Regioner)		20	98
Medborgarnas upplevda nöjdhet med Stadsbyggnadskontorets service ska öka i SKR:s mätning INSIKT Nöjd kundindex	Stadsbyggnadskontoret ligger per den 1 november på index 47. Senaste utfallet var index 57 i förhållande till medelvärdet 68 hos alla jämförbara kommuner i mätningen 2022. (Sveriges kommuner och Regioner)		78	57
Planering för och utbyggnad av staden ska beakta barn och ungdomars behov av trygga och ändamålsenliga miljöer. Detaljplaner som antas för bostads- och/eller utbildningsändamål beskriver hur barn och ungdomars perspektiv och behov beaktats	100%		100	100
Planering för och utbyggnad av staden ska beakta barn och ungdomars behov av trygga och ändamålsenliga miljöer. Aktiviteter inom nämndens verksamhet som involverat barn och ungdomar, antal	2 stycken exempelvis samråd med förskolebarn kring lektytor och parkmiljöer samt ett påbörjat arbete med en handledning för hur kommunen involverar och beaktar barn i den fysiska planeringen.		2	2
Antal onödiga uttryckningar orsakade av brandlarm i skolor och förskolor ska minska	39 stycken/år		38	51
Felanmälningar i kommunens lokaler ska minska med fem procent	Antal felanmälningar uppgick 2021 till 6 640 stycken och 2022 till 6 220 st.		6 308	6 394

Av de nämndspecifika målen uppfylls ett av fem mål. De mål som inte blir uppfyllda gäller företagarnas och medborgarnas nöjdhet med stadsbyggnadskontorets service, antal onödiga uttryckningar för räddningstjänsten och felanmälningar i kommunens lokaler.

År 2022 har företagarnas upplevelse av kommunens service, när det gäller myndighetsutövningen sjunkit. Nöjd Kundindex för bygglov ligger år 2022 på 48 och på plats 164 bland de 168 deltagande kommunerna. Därmed ligger vi bland de två procent sämsta kommunerna som deltagit i undersökningen. År 2021 låg bygglov på index på 84 bland de åtta procent bästa kommunerna som deltog. Resultatet för år 2023 presenteras i april 2024.

Det försämrade resultatet för de två första målen bedöms främst bero på tidigare resursbrist i kombination med en längre period med ett ökat antal bygglovsärenden. Resurserna är nu fulltaliga och rutiner är framtagna. Utvecklingsarbetet har resulterat i att handläggningstiderna har förkortats, samtidigt som tillgängligheten har ökat.

För att möta kraven på tillgänglighet, effektivitet och rättssäkerhet görs en rad åtgärder som tydligare information på hemsidan, ny e- tjänst och ett fortsatt arbete med att skapa tydligare rutiner och förbättrade processer. Det har lett till en positiv, men långsammare, effekt än förväntat på service till medborgare och näringsliv.

Medborgarservice är i en utvecklingsfas där målet är att effektivisera kontakten med kunderna. Medborgarservice ska redan vid kundens första kontakt med kommunen kunna guida, vägleda, förklara och svara på de frågor som kunden vill ha svar på.

Två nämndspecifika mål blev uppfyllda genom de planerade aktiviteterna för barn- och unga som utbildning, information och en Minecraftaktivitet i Mantorp.

För onödiga uttryckningar vid brandlarm är orsaken bland annat sabotage och teknisk fel.

Felanmälningar gällande kommunens lokaler har vid tillfällena registrerats felaktigt. Utfallet 2023 överskrider det planerade målvärdet men beror exempelvis på att gräsklippning och snöröjning anmäls som "fel". Behov av att särskilja i kommande fastighetssystem vad definitionen är avseende begreppet "fel" eller andra åtgärder. För att minska antalet felanmälningar i kommunens lokaler har fokus satts på de fastigheter som har flest felanmälningar. Aktiviteter inom information, utbildning och myndighetsutövning i skolor och förskolor har genomförts som planerat.

2.5 Redovisning av särskilda satsningar

Stadsbyggnadskontoret har extra fokus på att processer och arbetssätt omprövas utifrån en alltmer digital samhällsbyggnadsprocess och omvärld. Under inledningen av 2023 har aktiviteter genomförts för att öka den digitala mognaden och att öka och effektivisera användningen av våra digitala tjänsteutbud.

Ärendehanteringssystemet ByggR har påbörjat uppgradering till Nova, som använder sig av arbetssättet visuell styrning. Till det har nya e-tjänster införts med direktkoppling till ärendehanteringssystemet, vilket ger en sömlös process mellan handläggning, handläggare och sökande. Nova har en robot som programmerats med regler för att automatiskt kommunicera mellan handläggare och övriga intressenter i ärendena. Kunskapen om utveckling av robot, skapa visuella arbetsprocesser i Nova och redigering av e-tjänsterna finns inom kontoret vilket ger stor möjlighet för fortsatt utveckling och effektivisering.

Räddningstjänstens särskilda satsning om att se över samtliga operativa delområden mynnade under våren ut i uppgraderade rutiner för utryckningskörning och arbete i trafiken. Under hösten påbörjades arbetet inom delområdet "Brandsläckningsteknik och metodik vid brand i byggnad".

Övriga satsningar inom samhällsbyggnadsnämnders ansvarsområde går ut på att arbeta med ständiga förbättringar och digitalisering som ska leda till ökad kvalitet och effektivare handläggning. Arbetet är i initieringsfas och förväntas ge effekt under 2024 då förvaltningen nyligen rekryterat verksamhetsutvecklare.

Ytterligare en satsning är att förbättrad kommunikationen som ska leda till tydligare och bättre insyn samt bättre förståelse för verksamheten. Satsning har skett genom utökad tjänst samt ytterligare finansiering av marknadsföringsåtgärder.

Under våren låg det operativa delområdet "Säkerhet på väg" i fokus. Arbetet mynnade ut i uppgraderade rutiner för utryckningskörning och arbete i trafiken. Nuvarande fokusområde är "Brandsläckningsteknik och metodik vid brand i byggnad".

3. Ekonomi

3.1 Driftredovisning

Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudg 2023 Bruttokostn	Driftbudg 2023 Nettokostn	Utfall 2023 Nettokostn	Avvik budg-utfall Nettokostn
Nämnd och styrelseverksamhet	506	506	592	-86
Gemensam förvaltning	1 813	1 353	-347	1 699
Stadsbyggnadskontor	21 684	14 271	13 199	1 073
Räddningstjänst	35 487	30 586	32 010	-1 424
Väghållning	72 673	43 576	50 982	-7 406
Park och allmän platsmark	32 097	16 026	15 134	891
Interna lokaler	214 057	-827	1 577	-2 405
Övriga fastigheter	18 018	13 034	13 815	-782
Bostadsanpassning	3 431	3 431	4 211	-780
Måltidsservice	76 502	54 682	55 685	-1 004
S:a Skattefinansierad	476 267	176 636	186 859	-10 223
Budgetverksamhet (tkr)	Driftbudg 2023 Bruttokostn	Driftbudg 2023 Nettokostn	Utfall 2023 Nettokostn	Avvik budg-utfall Nettokostn
Vatten o avloppshantering	69 858	0	4 177	-4 177
Avfallshantering	36 750	0	171	-171
S:a Avgiftsfinansierad	106 608	0	4 348	-4 348
SUMMA	582 875	176 637	191 207	-14 571
Slagsummering (tkr)	Driftbudg 2023 Bruttokostn	Driftbudg 2023 Nettokostn	Utfall 2023 Nettokostn	Avvik budg-utfall Nettokostn
Intäkter	0	-406 238	-408 026	1 788
Personalkostnader	198 775	198 775	190 624	8 151
Lokalkostnader	69 641	69 641	69 597	44
Övriga kostnader	210 684	210 684	235 761	-25 077
Kapitalkostnader	103 775	103 775	103 251	524
Summa	582 875	176 637	191 207	-14 571

Nämnd och styrelseverksamhet - 86 tkr

Ny nämnd från 2023 vilket resulterade i högre arvodeskostnader än budgeterat.

Gemensam förvaltning + 1 699 tkr

Budgetavvikelsen är hänförlig till vakanta tjänster inom administrativa avdelningen. Från och med november 2023 är samtliga tjänster tillsatta.

Stadsbyggnadskontor + 1 073 tkr

Den positiva avvikelsen mot budget beror främst på högre intäkter inom bygglov utifrån prövning av några större industrietableringar och tillbyggnader. Kontoret har också haft lägre personalkostnader inom flera av enheterna, utifrån både mer planerad ledighet och något längre rekryteringsprocesser än planerat.

Räddningstjänst – 1 424 tkr

Budgetavvikelsen är hänförlig till bland annat högre lokalhyror, en hyreshöjning om elva procent som motsvarar en budgetavvikelse om - 300 tkr. Utöver detta noterades följande avvikelser; reparationskostnader av fordon, inköp av utrustning och skyddskläder, kostnad för läkarundersökningar och nytt pensionsavtal där sex medarbetare valt lönetillägg.

Väghållning – 7 406 tkr

En kall och snörik vinter ledde till högre kostnader för vinterväghållning, en avvikelse mot budget om - 6 200 tkr. Den största avvikelsen noterades under december månad (- 3 600 tkr) med flertalet snöfall och omfattande halkbekämpning. Högre kostnader för bränsle, underleverantörer och tillkommande indexuppräknningar med snöentreprenörer bidrog till avvikelsen. Utöver ovanstående noteras högre kostnader än budget för verksamhetens barmarkshållning. Det har regnat mycket under året, vilket gjorde att gatorna behövdes sopas mer än planerat för att undvika igensatta brunnar.

Pendeltågstationerna har haft en del skadegörelse, bland annat i Mantorp där kurer har blivit sönderslagna. Det var även en läcka i markvärmen i december som bidrog till det negativa resultatet.

Park och allmän platsmark + 891 tkr

Budgetverksamheten redovisar ett överskott som till största del är relaterad till högre intäkter för skogsavverkning i samband med exploateringen i Eldslösa, + 1 300 tkr. I motsatt riktning noteras högre kostnader för slyröjning samt en kostnad för inventering av invasiva arter.

Interna lokaler – 2 405 tkr

Interhyresfastigheter – 2 100 tkr

Budgetavvikelsen kan relateras till bland annat två större reparationer av tak, Riddarängens förskola och Dackegården, som ger en total kostnad om -1 400 tkr. Takreoveringarna innebar även en utrangering, det vill säga att värdet av anläggningstillgången inte längre finns kvar i verksamheten och bokförs som en kostnad vilket har påverkat driftbudgeten negativt om -800 tkr. Mot slutet av året har det tillkommit ytterligare paviljonger vid Klämmestorpsskolan i

Mantorp där hyresintäkten först infaller från 2024. En negativ budgetavvikelsen om - 450 tkr noteras för den åtgärden. Utöver det tillkommer högre kostnader än budget för tillsyn och skötsel om - 1 300 tkr för bland annat utökad bemanning i ishallen och snöröjning. Positiva budgetavvikelser noteras för skadegörelse, en kostnad som minskat med + 900 tkr mot budget men även mot föregående år. För att minska skadegörelsen på kommunens byggnader arbetar avdelningen ständigt med selektiv och behovsstyrd bevakning och har även infört vissa tekniska åtgärder som exempelvis ljudskrämmor och utökad belysning. Ytterligare positiva budgetavvikelser noteras för bland annat högre hyresintäkter om cirka 500 tkr för tillagningsköket på Slomarps omsorgsboende som Attendo hyr från och med hösten 2023.

Överlag har verksamhetsåret 2023 präglats av en kall och snörik vinter som inneburit högre värme- och snöröjningskostnader.

Lokalvård - 305 tkr

Budgetavvikelsen beror bland annat på högre personalkostnader där sjukfrånvaron är en bidragande orsak. Fler timanställda har arbetat i verksamheten då lokalvårdspoolen inte kunnat täcka upp. Utöver det har en budgetavvikelse för lokalvårdsmaterial noterats.

Övriga fastigheter - 782 tkr

Kvarnparkens hyresgäst avslutade sin verksamhet på platsen i maj 2023, vilket har resulterat i minskade hyresintäkter. Driftkostnader kopplade till pågående investeringsprojekt har redovisats.

Bostadsanpassning - 780 tkr

Budgetavvikelsen beror på några större anpassningar som gjorts där två höj- och sänkbara kök installerats, ombyggnation av ett badrum och ombyggnation av ett trapphus med hissinstallation. Efter en jämförelse med tidigare års kostnader för bostadsanpassningsåtgärder noterades en prisökning om 10-15 procent.

Måltidsservice – 1 004 tkr

Måltidsservice har under våren fått två oförutsedda aviserade prishöjningar vilket medfört ytterligare prisökningar på de livsmedel som köpst in. En budgetavvikelse om - 1 500 tkr noteras. Oförutsedda och ej budgeterade kundförluster ökade under perioden med - 300 tkr och avser måltider i särskilt och ordinärt boende. En kostnadsökning för externa utförare måltider har noterats på grund av prishöjningar enligt avtal med cirka - 600 tkr. Kostnadsökningarna kompenseras av lägre kostnader för personal som en effekt av hög sjukfrånvaro och vakans i verksamheten.

Vatten och avloppshantering – 4 177 tkr

Budgetavvikelsen är kopplat till flera budgetposter. Exempelvis noteras lägre intäkter för sålt vatten och färre antal nyanslutningar. Dessa avvikelser står för huvuddelen av underskottet, - 1 900 tkr. Vår bedömning är att vattenförbrukningen har påverkats av det höga elpriset i början av året, då en återhållsam vattenförbrukning noterades. Även sommarens bevattningsförbud har bidragit till de minskade intäkterna. Totalt för hela året ligger förbrukningen två procent lägre än föregående år vilket motsvarar cirka 1 300 tkr.

Gällande lokalkostnaderna har elförbrukningen minskat medan elpriset har stigit med cirka 27 procent, - 1 400 tkr. Budgetverksamheten har emellertid kompensats av en tillfällig utbetalning från staten för elstöd om + 2 100 tkr som mildrat den totala budgetavvikelsen.

Utöver ovanstående har Även ett regresskrav om - 600 tkr och en saneringskostnad av en rötkammare på Mjölkulla har påverkat resultatet negativt. Därtill har också kostnaden för omhändertagande av asfalt ökat, -2 200 tkr.

Avfallshantering – 171 tkr

I övrigt inga väsentliga budgetavvikelser.

3.2 Investeringsredovisning

Tabellen visar samhällsbyggnadsnämndens investeringsbudget, inklusive tilläggsbudget för 2023.

Projektområde	Ack utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
Ram för mindre investeringar	12 816	14 180	1 364
Övriga investeringar fastighet	5 324	5 500	176
Reinvestering fastighet	33 869	31 000	-2 869
Lokalanpassning fastighet	3 293	4 000	707
Kultur- och fritidsanläggning	2 081	17 370	15 289
Utbildningsfastighet	115 792	139 416	23 624
Övriga invest väghållning	7 373	7 400	27
Reinvestering väghållning	12 771	12 000	-771
Gatuprojekt	1 726	31 309	29 583
Övriga investeringar parker	483	721	238
Reinvestering parker	5 118	5 822	704
Park/markprojekt	5 677	8 820	3 143
Summa	206 322	277 538	71 216
Reinvestering VA	22 895	29 000	6 105
Högby vattenverk	2 294	6 000	3 706
Övriga investeringar avfall	4 612	4 700	88
Summa	29 802	39 700	9 898

Tabellen nedan visar investeringsprojekt som pågår under flera år.

Projekt	Ack utfall		Budget		Avvikelse	
	2023	2023	2023	Utfall totalt	Total budget	Total prognos
Lundbyvallen omlokalisering	0	15 000	15 000	0	15 000	15 000
	0	15 000	15 000	0	15 000	15 000
Reinv och tillb Lagm	89 606	82 416	-7 190	119 599	185 600	184 000
Förskola Mantorp	7	18 000	17 993	25	48 300	48 275
Utbyggnad förskola väderstad	26 179	29 000	2 821	26 179	29 000	29 000
Ny skola Mjölby F-6	0	10 000	10 000	0	327 600	327 570
	115 792	139 416	23 624	145 803	590 500	588 845
Energieffektiv. gatubelysning	3 953	4 000	47	3 953	27 000	27 000
	3 953	4 000	47	3 953	27 000	27 000
GC-väg Mantorp-Sjögestad	1 629	13 000	11 371	2 327	13 000	13 000
Åtgärder Magasinsg. korsningen	0	3 309	3 309	1 191	4 500	4 500
Åtgärder Kungsvägen	97	15 000	14 903	97	33 500	15 000
	1 726	31 309	29 583	3 615	51 000	32 500
Resecentrum Västra	0	2 000	2 000	0	29 700	20 000
Toalettbbyggnad stadsparken	0	1 600	1 600	0	1 600	1 600
N.Strandv. del av Stadsparken	5 677	5 220	-457	6 457	6 000	6 000
	5 677	8 820	3 143	6 457	37 300	27 600
	127 147	198 545	71 398	159 827	720 800	690 945

Kultur – och fritidsanläggningar

Projektet Lundbyvallen omlokalisering har pausats och kommer inte genomföras under de närmaste fem åren. Skateanläggningen i Mantorp är klar men överskred budgeten. Bygglov för skateanläggningen skickades in i december 2020 men blev överklagat. Det resulterade i en försenad byggstart sommaren 2022 och då till en högre entreprenadkostnad på grund av prisökningar. Projektet "Konstnärlig Gestaltning Lagman" är påbörjat och kommer att avslutas under 2024.

Utbildningsfastigheter

Reinvestering och tillbyggnad Lagmansskolan tar i anspråk delar av budget 2024 under 2023. Stomme, fönster och pålning är tunga kostnadsbärare som utfördes under 2023. Hus E, den nya byggnaden, är klar i april 2024. Ombyggnationen av de befintliga lokalerna beräknas vara klar årsskiftet 2024/2025.

Upphandling och tilldelning av nya förskolan i Mantorp är klart. Produktionsstart är planerad till mitten av mars 2024 och överlämning till verksamheten sker i juni 2025. Förseningen beror på att kompletterande markundersökningar och saneringsåtgärder har utförts. Exploateringsprojektet pågår och ska vara klart i mitten på mars 2024, därefter kan produktionen av förskolan påbörjas. Utbyggnaden av förskolan i Väderstad fick en senare byggstart än vad som först planerades vilket resulterat i att kostnaderna för 2023 blev lägre än budgeterat. Förskolan i Väderstad beräknas vara färdig i maj 2024.

Ny skola Mjölby F-6 har en preliminär produktionsstart sommaren 2024. Anledningen till förseningen är att upphandlingen har överklagats i

förvaltningsrätten. Förutsättningen för en produktionsstart till sommaren 2024 är att förvaltningsrätten beslutar enligt kommunens linje.

Gatuprojekt

Projektet med en gång- och cykelväg mellan Mantorp och Sjögestad är återstartat och första etappen vid Skördevägen i Östra Olofstorp har påbörjats. Till våren kommer asfaltering och slutarbeten ske på den streckan. På den resterande sträckan till Viby pågår markförhandlingar med markägare. Projektet beräknas kunna slutföras under 2024 under förutsättning att överenskommelse nås med markägare. Vid Magasinsgatans korsning påbörjas byggnationen först år 2026. Under 2023 togs ett gestaltungsprogram fram för Kungsvägen och detaljprojekteringen planeras starta upp våren 2025.

Park/Markprojekt

Vid Resecentrum Västra pågår ett detaljplanarbete. Byggnationen planeras till 2026 då ombyggnationen av Kungsvägen är färdig och detaljplanen för Kvarnområdet vunnit laga kraft. Utredning och gestaltungsarbete bör starta under hösten 2024. Byggnationen av en toalettbyggnad i stadsparken planeras till 2024. En utredning pågår och projektering påbörjas inom kort. Projektet Norra Strandvägen är avslutat. En extern projektledare och fördyrade entreprenadkostnader är orsaken till att budgeten överskreds.

Högby Vattenverk

Arbete med säkerhetshöjande åtgärder pågår och färdigställs under 2024.

Reinvestering Fastighet

Den ökade kostnaden beror på ett innemiljöproblem som gjort att taket på Riddarängens förskola måste bytas samt en vattenskada i Egebyskolans kök.

Reinvestering VA

Projekt som ingår som en del i Stadsmiljöprogrammet Mjölby Centrum har blivit försenade på grund av ändrad etappordning. Det har varit svårt att hitta en projektör och projektledare vilket gör att delar av de planerade VA-investeringarna inte har kunnat utföras under 2023.

Större utförda projekt inom VA-verksamheten som gjorts är utbyte av ledningar på Bockarsvägen, Engelbrektsvägen och Spångsholm-Veta.

4. Personal

	Sjukfrånvaro i procent			Övertidskostnad i tkr		
	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack	Ack
	2021-12	2022-12	2023-12	2021-12	2022-12	2023-12
N1 Förvaltningsgemensamt	1,5%	1,4%	0,5%	0	0	0
N2 Fastighet	3,0%	3,1%	2,3%	445	466	401
N3 Gatu- och park	6,0%	6,2%	4,1%	736	1 053	1 056
N4 Va-avfall	1,4%	3,4%	1,5%	555	567	516
N5 Måltidsservice och lokalvård	7,3%	6,2%	6,8%	276	199	129
N6 Stadsbyggnadskontor	3,2%	3,0%	1,9%	11	12	11
N7 Räddningstjänst	1,0%	2,0%	0,5%	373	658	406
Totalt	4,9%	4,8%	4,2%	2 397	2 956	2 519

Den totala sjukfrånvaron har under 2023 minskat för samhällsbyggnadsförvaltningen med -0,6 procent jämfört med föregående år. Samtliga verksamheter har minskat sjukfrånvaron med undantag för måltid- och lokalvårdsavdelningen som har en mindre ökning med 0,6 procent. Gatu- och parkavdelningen har den största minskningen av sjukfrånvaron med -2,1 procent för 2023. Gatu- och parkverksamheten har arbetat med medarbetarskap som fokusområden vid APT, vilket har resulterat i ökat ansvarstagande och delaktighet i arbetsmiljörutiner och åtgärder. Fler samordnare har anställts, vilket resulterat i tydligare arbetsuppgifter och en mer tillgänglig arbetsledning. Under året har samhällsbyggnadsförvaltningens chefer deltagit i olika utbildningar för att stärka arbetsmiljön, vilket i sin tur fått effekt på medarbetarnas hälsa relaterat till arbetet. Cheferna har fått kompetenshöjningar i hur de kan arbeta med medarbetarnas arbetsbelastning, till exempel genom att agera på tidiga signaler, mäta arbetsbelastning, "svåra" samtal, workshops i och framtagandet av en verksamhetsplan som tydliggör mål att arbeta mot. Chefer och medarbetare använder i större omfattning än tidigare det framtagna APT-kit som är kopplat till områden i årsagendan för APT. Det har bidragit till en tydligare struktur för arbetsplatsträffarna. Vid behov tar cheferna stöd av HR-konsulten för att ta fram rehabiliteringsplaner.

Den totala övertidskostnaden har minskat för samhällsbyggnadsförvaltningen med -437 tkr för år 2023 jämfört med föregående år. Förvaltningens högsta övertidskostnad har gatu- och parkavdelningen med 1056 tkr. VA-avfallsavdelningen har en minskning med -51 tkr, medan fastighetsavdelningen och räddningstjänst har en kostnad om cirka 100 tkr lägre än VA-avfallsavdelningen. Samtliga verksamheter har en minskad övertidskostnad förutom gatu- och parkavdelningen som är kvar på 2022 års nivå.

Samhällsbyggnadsförvaltningens högsta övertidskostnad har fastighetsavdelningen, vilket orsakats av felanmälningar dygnet runt för hela kommunen. Ett förbättringsarbete pågår kring prioriteringsordningen av akuta fel. En av utmaningarna är att få rätt information från kund, om det avser ett akut fel eller övrig service. Felanmälningarna kontrolleras på plats av en

tekniker för att undvika allvarliga konsekvenser som vattenskador, halkolyckor eller värmeproblem i skolor och omsorgsboenden.

Gatu- parkavdelningen har under 2023 fått nya ytor för snö- och halkbekämpning, ökade vattenläckor och påringningar inom VA och grävningar som krävt kontroll av avstängningsmaterial under helger. En åtgärd är att ta fram en tydligare ärendeprioritering av vad som är akut, vad som kan vänta till morgonen eller till efter helgen utan att sänka kvaliteten och säkerheten på allmänna ytor.

VA-avfallsavdelningens övertidskostnader beror på olika driftstörningar och vattenläckor då ordinarie personal som har särskild kompetens för uppdraget arbetat övertid vid kollegors sjukdom.

Räddningstjänstens övertid har minskat då det finns fler timvikarier att tillgå under exempelvis sommaren. En åtgärd för att minska övertiden är att medarbetarna byter arbetspassen som de har på dagtid för att kunna hoppa in på skiftet. Räddningstjänsten måste prioritera alla larm, men det finns även uppgifter som kan planeras utan att använda övertid exempelvis tillsyn/myndighetsutövning.

Måltids- och lokavårdsavdelningen har färre extrauppdrag då ordinarie medarbetare behöver nyttjas till andra uppgifter, vilket bidrar till den låga övertiden. Vid exempelvis cuper i idrottshallar under helgerna används främst timvikarier.

5. Styrtal

Styrtal	Planerat 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Inkomna bygglov/anmälningar, antal	400	330	471	536
Tillsynsärenden bygglov, antal	20	29	12	12
Detaljplaneuppdrag, antal	3	2	1	19
Antagna detaljplaner, antal	8	12	6	8
Nybyggnadskartor/utdrag primärkarta, antal	150	97	145	196
Husutstakningar, antal	25	23	28	35
Fastighetsbildningsärenden, antal	10	10	11	10
Insatser brand i byggnad, antal	30	31	31	33
Insatser trafikolycka, antal	75	84	79	76
Insatser i väntan på ambulans IVPA, antal	50	63	32	52
Automatlarm utan brandtillbud, antal	130	162	143	142
Insatser totalt, antal	650	586	640	612
Digitaliserade utbildningar, antal	3	2	2	2
Bostadstillsyn flerfamiljshus, antal	29	26	8	29
Tillsyn enl. LSO/LBE, antal	90	82	131	67
NKI (nöjd kundindex myndighetsutövning brandskydd)	82	i.u.	86	82
Elförbrukning kommunala verksamhetslokaler total, kWh/kvm	67	68	70	72
Fjärrvärmeförbrukning kommunala verksamhetslokaler total, kWh/kvm	98	105	101	112
Förbrukad energi gatubelysning, kWh/belysningspunkt	278	255	277	284
Energieffektivitet Mjölkkulla reningsverk, kWh/renad m ³ vatten	0,85	0,59	0,78	0,91
Antal felanmälningar i kommunens lokaler	6 300	6 394	6 220	6 640
Mat- och restavfall, kg/person	180	177	185	193
Tillskottsvatten, (%)	38	53	42	44
Utläckage av dricksvatten, (%)	15	16,4	19	16
Avfall lämnat till energiåtervinning, kg/person	80	90	80	89
Producerade portioner måltidsservice, antal (viktade portioner)	1 600 000	1 559 733	1 498 795	1 502 734
Matsvinn, gram/ätande	60	27	57	i.u.
Co2 ekvivalenter/kg inköpta livsmedel	1,6	1,49	0,0	i.u.

Ränteläget och inflationen har inneburit en försiktighet inom byggbranschen, såväl för privata som för professionella parter, vilket resulterat i färre ärenden inom bygglov och nybyggnadskartor. Det ökade antalet tillsynsärenden beror till stor del på en ändrad rutin där samtliga ärenden registreras. Tio av de tolv antagna detaljplanerna avser ändringar som möjliggör ett uppförande av solceller på taken.

Att antalet insatser för räddningstjänsten har sjunkit beror till största del på att de inte åker ut på inbrottslarm längre. Resultatet för NKI brandskydd år 2023 presenteras i april 2024.

Energieffektiviteten på Mjölkkulla beror på att energioptimeringen av syresättningen har gett resultat. Syresättningen är en energikrävande process i reningen av avloppsvatten. Lufttorkarna har bytts ut till nya och mer energisnåla torkar.

Ökat tillskottsvatten beror på att 2023 gav mer nederbörd jämfört med 2022.

Den stora differensen för styrtalet matsvinn, gram/ätande beror på ny mätmetod. Nu mäts matsvinnet efter varje servering. Tidigare år mättes matsvinnet endast i fyra veckor, två på våren och två på hösten.

6. Intern kontroll

Kontrollmoment	Status
Kontrollera att individuella utvecklingsplaner genomförs	Genomförd
Kontrollera efterlevnad av relevanta lokala politiska styrdokument	Genomförd
Mäta tid mellan startmöte, samråd & antagande för detaljplaner	Genomförd
Kommungemensamma:	
Förfrågan om bisysslor	Genomförd
Anmälan av delegationsbeslut	Genomförd
Ansökan om statsbidrag	Genomförd

Under året har kontroll av den individuella utvecklingsplanen genomförts vid tre tillfällen för sammanlagt 21 medarbetare. 20 av dem hade individuella utvecklingsplaner, för en saknas svar från berörd chef. Utfallet för de 20 blev att samtliga utvecklingsplaner har genomförts, flera till fullo medan några hade fått anpassas efter nya omständigheter som ändrad tjänst eller andra behov. Resultatet för interkontrollmomentet individuella utvecklingsplaner visar att de följs och genomförs i den omfattning som bäst behövs.

En kontroll av efterlevnaden av relevanta lokala politiska styrdokument har gjorts och visar ett tillfredsställande resultat. Internkontrollmomentet pekar på att vi har goda rutiner inom de områden som granskats.

En kontroll av planprocessen är genomförd men en utvärdering av det aktuella internkontrollmomentet görs då mer data finns att tillgå. Perioderna som mäts är tiden mellan planstart, samråd och antagande.

Vid kontroll av förfrågan om bisysslor blev utfallet av kontrollmomentet tillfredsställande, kontrollen visade att bisysslor rapporterades in enligt rutin och utan anmärkning.

Efter en kontroll av anmälda delegationsbeslut till samhällsbyggnadsnämnden visade det sig att delegationslistan har redovisats till nämnden. Vid kontrollen framkom även att det kan finnas ytterligare beslut tagna på delegation som inte blivit redovisade men att de är svåra att lokalisera. Missen kan bero på den mänskliga faktorn eller okunskap. För att säkerställa att alla delegationsbeslut som ska rapporteras till nämnd blir redovisade framöver har nya rutiner och utbildningsinsatser tagits fram, eller är under framtagande.

Vid en kontroll av ansökan om statsbidrag visade det sig att det saknas ett aktivt sökande efter stadsbidrag och att förvaltningen bara söker de bidrag som det finns kännedom om. Endast en avdelning har rapporterat att de söker statsbidrag. Det rapporteras även om ett krångligt förfarande vid bidragsansökan. Det pågår ett arbete med att ta fram rutiner för hur vi aktivt söker efter aktuella stadsbidrag och vilka bidrag som finns tillgängliga.

Kommunstyrelsens förvaltning
Kommunstyrelsens Förvaltning
Telefon: 0142-850 00
E-post: mjolbykommun@mjolby.se
Burensköldsvägen 11-13, 595 80 Mjölby

